

Broșura a fost realizată de un colectiv al CNCD, coordonat de Dezideriu Gergely, membru al Colegiului Director, și Florina Vinulescu, Director, Direcția pentru Relații internaționale, integrare europeană, politici afirmative, studii și monitorizare, și cu sprijinul Alexandrei Veronica Iliescu, voluntar în cadrul CNCD pentru realizarea acestui proiect.

Această broșură este sprijinită prin Programul de acțiune al Comunității Europene pentru combaterea discriminării (2001 - 2006). Acest program a fost stabilit pentru a susține implementarea efectivă a noii legislații UE împotriva discriminării. Programul, care se întinde pe 6 ani, se adresează tuturor factorilor care pot ajuta la dezvoltarea unor legi și politici adecvate și eficiente împotriva discriminării, în cele 25 state membre UE, Statele EFTA și statele candidate la aderare.

Programul de acțiune are trei obiective principale. Acestea sunt:

- mai bună înțelegere a chestiunilor legate de discriminare
- dezvoltarea capacității efective de a combate discriminarea
- promovarea valorilor ce însoțesc lupta împotriva discriminării.

Pentru mai multe informații vizitați site-ul:

http://europa.eu.int/comm/employment_social/fundamental_rights/index_en.htm3

Informația conținută în această publicație nu reflectă neapărat poziția sau opinia Comisiei Europene.

**Combaterea discriminării
în România:
un pas spre egalitate
și diversitate**

CUPRINS

I. Combaterea discriminării în România	
- evoluții, statistici	9
I.1. Scurta introducere	9
I.2. Rolul și activitățile Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (CNCD)	15
I.3. Exemple din cazuistica CNCD	59
II. Legislație în domeniu	71

INTRODUCERE

Broșura pe care o aveți în față este editată și tipărită în cadrul proiectului "CARAVANA DIVERSITĂȚII", desfășurat în perioada 12 mai - 18 iunie 2006 în România cu sprijinul Comisiei Europene, prin *Programul comunitar de acțiune pentru combaterea discriminării (2001 - 2006)*.

"CARAVANA DIVERSITĂȚII" este un proiect itinerant organizat de Departamentul pentru Relații Interetnice al Guvernului României cu participarea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării și cuprinde o serie de întâlniri și concursuri cu elevi din licee de renume aflate în principalele centre multietnice ale țării. Succesiunea momentelor este următoarea: 12 - 13 mai, Constanța; 19 - 20 mai, Suceava; 26 - 27 mai, Cluj; 2 - 3 iunie, Timișoara; 9 - 10 iunie, Turnu Severin. Programul se încheie la București, unde câștigătorii concursurilor, având ca tematică integrarea europeană și combaterea discriminării, se vor întâlni între 16 și 18 iunie. În paralel are loc un concurs de fotografie digitală care își propune să surprindă în imagini inedite diversitatea umană.

La modulul final, programat la București, sunt invitați și tineri din străinătate. Oficialități din cadrul Guvernului, Departamentului pentru Relații Interetnice, Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării vor oferi premii elevilor care se evidențiază prin cele mai bune rezultate.

"CARAVANA DIVERSITĂȚII" este cel de-al treilea proiect organizat de autoritățile române în contextul desfășurării *Programului comunitar de acțiune pentru combaterea discriminării (2001 - 2006)*.

Echipa de proiect

I. Combaterea discriminării în România

- evoluții, statistici

1.1. Scurtă introducere

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării este autoritatea națională care investighează și sancționează contravențional faptele sau actele de discriminare.

În exercitarea atribuțiilor sale, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării își desfășoară activitatea în mod independent, fără ca aceasta să fie îngădită sau influențată de către alte instituții ori autorități publice.

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării este responsabil cu aplicarea și controlul respectării prevederilor legale în domeniul său de activitate, precum și în ceea ce privește armonizarea dispozițiilor din cuprinsul actelor normative sau administrative care contravin principiului nediscriminării.

În vederea combaterii faptelor de discriminare, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării își exercită atribuțiile în următoarele domenii:

- prevenirea faptelor de discriminare;
- medierea faptelor de discriminare;
- investigarea, constatarea și sancționarea faptelor de discriminare;
- monitorizarea cazurilor de discriminare;
- acordarea de asistență de specialitate victimelor discriminării.

Cadrul legal privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare în România

Cadrul legal din România, sub aspectul combaterii tuturor formelor de discriminare, a fost lărgit prin adoptarea Ordonanței de Guvern nr. 137 din 31 august 2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare¹, aprobată prin Legea 48/2002² și modificată prin Ordonanța de Guvern nr.77/2003³, aprobată prin Legea 27/2004⁴.

Cadrul legal anti-discriminare

- prezintă principiile ce sunt garantate prin lege în exercitarea drepturilor și definește conceptele de discriminare
- interzice discriminarea în domenii specifice de aplicare
- prevede că CNCD este autoritatea națională care investighează și sancționează contravențional faptele/actele de discriminare.
- Conține dispoziții procedurale și sancțiuni

Forme de discriminare în legislația anti-discriminare

Ordonanța de Guvern nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, definește și interzice:

---

¹ Ordonanța de Guvern nr. 137 din 31 august 2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 431 din 2 septembrie 2000.

² Legea nr. 48 din 16 ianuarie 2002 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 137/2000, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 69 din 31 ianuarie 2002.

³ Ordonanța de Guvern nr.77/2003 din 28 august 2003 pentru modificarea și completarea Ordonanței de Guvern nr.137/2000, publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 619 din 30 august 2003.

⁴ Legea nr. 27 din 5 martie 2004 privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 77/2003 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 216 din 11 martie 2004.

- Discriminarea directă
- Dispoziția de a discrimina
- Discriminarea indirectă
- Hărțuirea
- Victimizarea

Discriminarea directă

Tratament / Criteriu / Scop/efect / Drept:

orice deosebire, excludere, restricție, preferință pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectarea HIV ori apartenență la o categorie defavorizată care are ca scop sau ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege

Dispoziția de a discrimina

Dispoziția de a discrimina persoanele pe oricare din temeiurile de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectarea HIV ori apartenență la o categorie defavorizată este considerată discriminare.

Discriminare indirectă

Prevederile, criteriile sau practicile aparent neutre care dezavantajează anumite persoane, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectarea HIV ori apartenență la o categorie defavorizată față de alte persoane, în afara cazului în care aceste prevederi, criterii sau practici sunt justificate obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a acelui scop sunt adecvate și necesare

Hărțuirea

Orice comportament pe criteriu de rasă, naționalitate, etnie, limba, religie, categorie socială, convingeri, gen, orientare sexuală, apartenența la o categorie defavorizată, vârstă, handicap, statut de refugiat sau azilant sau orice alt criteriu care duce la crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant sau ofensiv

Victimizarea

Orice tratament advers venit ca reacție la o plângere sau acțiune în justiție cu privire la încălcarea principiului tratamentului egal și al nediscriminării

Nu constituie discriminare

Măsurile luate de autoritățile publice sau de persoanele juridice de drept privat în favoarea unei persoane, unui grup de persoane sau a unei comunități, vizând asigurarea dezvoltării lor firești și realizarea efectivă a egalității de șanse a acestora în raport cu celelalte persoane, grupuri de persoane sau comunități, precum și măsurile pozitive ce vizează protecția grupurilor defavorizate **NU CONSTITUIE DISCRIMINARE.**

Orice persoană fizică sau juridică are obligația să respecte principiile egalității între cetățeni, al excluderii privilegiilor și discriminării.

Domeniul de aplicare al legislației anti-discriminare

- Egalitatea în activitatea economică și în materie de angajare și profesie
- Accesul la serviciile publice administrative și juridice, de sănătate, la alte servicii, bunuri și facilități
- Accesul la educație
- Libertatea de circulație, dreptul la libera alegere a domiciliului și accesul în locurile publice
- Dreptul la demnitatea personală

Aplicabilitatea dispozițiilor legislației anti-discriminare

Dispozițiile legislației anti-discriminare se aplică tuturor persoanelor fizice sau juridice, publice sau private, precum și instituțiilor publice cu atribuții în ceea ce privește:

- a) condițiile de încadrare în muncă, criteriile și condițiile de recrutare, selectare și promovare, accesul la toate formele și nivelurile de orientare, formare și perfecționare profesională;
- b) protecția și securitatea socială;
- c) serviciile publice sau alte servicii, accesul la bunuri și facilități;
- d) sistemul educațional;
- e) asigurarea libertății de circulație;
- f) asigurarea liniștii și ordinii publice.
- g) alte domenii ale vieții sociale.

Dovada discriminării

Dovada discriminării se poate face prin orice mijloc de probă, inclusiv înregistrări audio și video.

Eliminarea tuturor formelor de discriminare

Eliminarea tuturor formelor de discriminare se realizează prin:

- a) prevenirea oricăror fapte de discriminare, prin instituirea unor măsuri speciale, inclusiv a unor acțiuni afirmative, în vederea protecției persoanelor defavorizate care nu se bucură de egalitatea șanselor;
- b) mediere prin soluționarea pe cale amiabilă a conflictelor apărute în urma săvârșirii unor acte/fapte de discriminare;
- c) sancționarea comportamentului discriminatoriu

Sanțiuni aplicabile pentru săvârșirea unui fapt/act de discriminare

Nerespectarea prevederilor legale în materia ne-discriminării atrage după sine sancționarea contravențională care poate consta în avertisment sau amendă de la 200 RON la 2000 RON, dacă

discriminarea vizează o persoană fizică, respectiv cu amendă de la 400 RON la 4000 RON, dacă discriminarea vizează un grup de persoane sau o comunitate.

Sancțiunile se aplică și persoanelor juridice.

Obligații ale persoanelor investigate pentru discriminare

Reprezentanții legali ai autorităților și instituțiilor publice și ai agenților economici supuși controlului, precum și persoanele fizice au obligația, în condițiile legii:

- a) să pună la dispoziție orice act care ar putea ajuta la clarificarea obiectivului controlului;
- b) să dea informații și explicații verbale și în scris, după caz, în legătură cu problemele care formează obiectul controlului;
- c) să elibereze copiile documentelor solicitate;
- d) să asigure sprijinul și condițiile necesare bunei desfășurări a controlului și să-și dea concursul pentru clarificarea constatărilor.

Nerespectarea obligațiilor de mai sus constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 200 RON la 1000 RON.

Despăgubiri pentru victimele discriminării

În toate cazurile de discriminare prevăzute în Ordonanța de Guvern nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, persoanele discriminate au dreptul să pretindă despăgubiri proporțional cu prejudiciul suferit, precum și restabilirea situației anterioare discriminării sau anularea situației create prin discriminare, potrivit dreptului comun. Cererea de despăgubire este scutită de taxă judiciară de timbru.

La cerere, instanța poate dispune retragerea, de către autoritățile emitente, a autorizației de funcționare a persoanelor juridice care, printr-o acțiune discriminatorie, cauzează un prejudiciu semnificativ sau care, deși cauzează un prejudiciu redus, încalcă în mod repetat prevederile

Ordonanței de Guvern nr.137/2000, cu modificările și completările ulterioare.

Rolul organizațiilor neguvernamentale

Organizațiile neguvernamentale care au ca scop protecția drepturilor omului sau care au interes legitim în combaterea discriminării au calitate procesuală activă în cazul în care discriminarea se manifestă în domeniul lor de activitate și aduce atingere unei comunități sau unui grup de persoane.

Organizațiile neguvernamentale prevăzute mai sus au calitate procesuală activă și în cazul în care discriminarea aduce atingere unei persoane fizice, la cererea acesteia din urmă.

1.2. Rolul și activitățile Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării este autoritatea națională care investighează și sancționează contravențional faptele sau actele de discriminare.

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării este organizat și funcționează ca organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, își desfășoară activitatea în mod independent și are rolul de a implementa principiul egalității între cetățeni, prevăzut în Constituția României, în legislația internă în vigoare și în documentele internaționale la care România este parte.

Atribuțiile CNCD

Atribuțiile CNCD, stabilite de legislația românească în vigoare în domeniu sunt:

- propune instituirea, în condițiile legii, a unor acțiuni afirmative sau măsuri speciale pentru protecția persoanelor care fie se află pe o poziție de inegalitate în raport cu majoritatea cetățenilor datorită diferențelor identitare față de

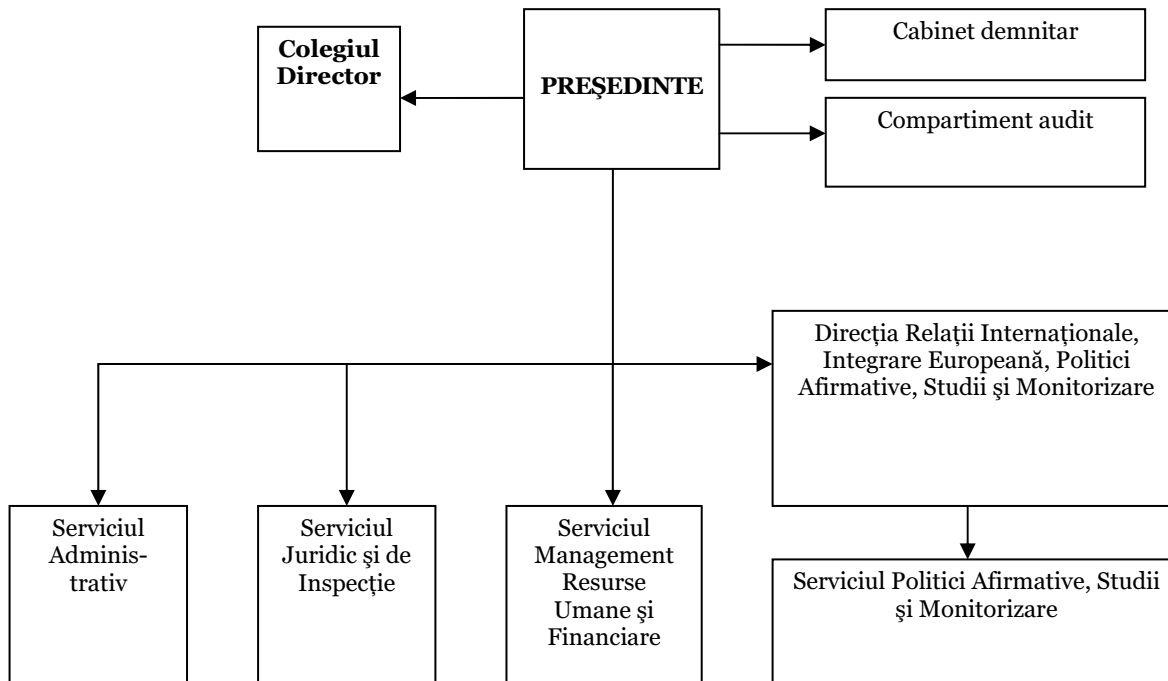
majoritate, fie se confruntă cu un comportament de respingere și marginalizare;

- propune Guvernului proiecte de acte normative în domeniul său de activitate;
- avizează proiectele de acte normative care au ca obiect exercitarea drepturilor și a libertăților, în condiții de egalitate și nediscriminare;
- colaborează cu autoritățile publice competente în vederea armonizării legislației interne cu normele internaționale în materia nediscriminării;
- colaborează cu autoritățile publice, persoanele juridice și persoanele fizice pentru asigurarea prevenirii, sancționării și eliminării tuturor formelor de discriminare;
- urmărește aplicarea și respectarea, de către autoritățile publice, persoanele juridice și persoanele fizice, a dispozițiilor normative ce privesc prevenirea, sancționarea și eliminarea tuturor formelor de discriminare;
- primește petiții și sesizări privind încălcarea dispozițiilor normative referitoare la principiul egalității și nediscriminării, de la persoane fizice, organizații neguvernamentale care au ca scop protecția drepturilor omului, alte persoane juridice, instituții publice, le analizează, adoptă măsurile corespunzătoare și comunică răspunsul în termenul prevăzut de lege;
- colaborează cu organizațiile neguvernamentale care au ca scop protecția drepturilor omului;
- elaborează și instituie politici afirmative care au ca scop prevenirea faptelor de discriminare;
- derulează programe și campanii naționale în scopul realizării atribuțiilor sale;
- efectuează studii, sondaje, cercetări și analize privind respectarea principiului egalității și nediscriminării, pe care le prezintă Guvernului și le dă publicității;

- elaborează, tipărește și difuzează în țara și în străinătate publicații, rapoarte și materiale de informare în materia nediscriminării;
- constată și sancționează contravențiile prevăzute de Ordonanța Guvernului nr. 137/2000;
- colaborează cu organizațiile similare și cu organizații neguvernamentale din domeniul drepturilor omului, din alte state, precum și cu organizațiile internaționale în materie;
- inițiază și organizează seminarii, colocvii, dezbateri, simpozioane, sesiuni de pregătire, mese rotunde și alte acțiuni pe tema combaterii discriminării;
- dezvoltă programe de parteneriat cu instituții financiare internaționale;
- primește sprijin financiar din partea unor organizații din țară și străinătate în vederea organizării și desfășurării unor seminarii, dezbateri, mese rotunde și campanii de informare, în domeniu;
- exercită orice alte atribuții stabilite de Guvern sau de Parlament, prin acte normative, în vederea prevenirii, sancționării și eliminării tuturor formelor de discriminare.
- În scopul îndeplinirii atribuțiilor conferite de legislația în vigoare, activitatea CNCD se desfășoară pe următoarele coordonate:
  - prevenire;
  - mediere;
  - sancționare

Structura organizatorică a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării este prezentată în fig. de mai jos:

Activitatea specifică a compartimentelor CNCD Colegiul Director

Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării este alcătuit din 7 membri numiți prin Decizie a Primului-Ministru și reprezintă un organism deliberativ a cărui principală activitate este soluționarea petițiilor și sesizărilor cu privire la săvârșirea faptelor sau actelor de discriminare, adresate Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.

Colegiul Director analizează petițiile adresate Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării și, împreună cu Serviciul Juridic și de Inspecție, realizează investigarea cazurilor ce îi sunt supuse spre analiză.

În urma dezbaterilor din ședințele Colegiului, cazurile supuse spre analiză sunt soluționate printr-o hotărâre. În cazurile în care se constată existența unui act sau fapt de discriminare, Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării poate dispune aplicarea unei sancțiuni contravenționale (avertisment sau amendă contravențională).

Colegiul Director lucrează valabil în prezența a cel puțin 4 membri și adoptă hotărâri, instrucțiuni și regulamente în domeniul prevenirii și combaterii discriminării.

Serviciul Juridic și de Inspecție (SJI)

În cadrul SJI își desfășoară activitatea 8 funcționari publici (consilieri și consilieri juridici). Pe parcursul anului 2005, activitatea acestui serviciu a constat în reprezentarea instituției în instanță, acordarea de audiențe, în activitatea de investigație pentru solicitările primite de CNCD, monitorizarea dosarelor și realizarea de statistici și în activitatea conexă ce reiese din soluționarea solicitărilor adresate Consiliului.

Audiențele acordate de consilierii SJI se pot realiza la sediul CNCD și se adresează persoanelor care se prezintă și solicită informații despre activitatea acestuia, despre atribuțiile instituției, explicații despre legislația în vigoare din domeniul nediscriminării precum și informații despre stadiul

petițiilor depuse la CNCD de către aceștia. Audiențele se pot realiza și prin telefon sau la locul investigațiilor pe care membrii SJI le efectuează. În cadrul audiențelor, membrii SJI solicită informații privind date de identificare ale petenților, obiectul audienței (descrierea posibilei fapte de discriminare), alte mențiuni, semnătura petentului. Aceste informații constituie conținutul unei fișe care va fi folosită la anumite studii, statistici și analize pe care Serviciul Juridic și de Inspecție le realizează. De asemenea, aceste date personale sunt necesare pentru întocmirea răspunsurilor către petenți.

Petițiile pot fi trimise pe adresa CNCD prin poștă, e-mail, fax sau pot fi depuse la sediul instituției ca urmare a unei audiențe solicitate SJI. În urma înregistrării solicitării (memoriu scris) aceasta se repartizează de către Președintele CNCD Serviciului Juridic și de Inspecție. Ulterior după întocmirea dosarului aferent, petiția ajunge în ședința Colegiului Director stabilindu-se un titular de dosar. Colegiul Director va dispune în ședință modalitatea de soluționare a petiției care se poate realiza de consilierii SJI prin: solicitarea mai multor informații, care pot fi declarații, documente, probe de la petent, solicitarea unor puncte de vedere ale celor acuzați de săvârșirea unei posibile fapte de discriminare, solicitarea altor informații, documente etc. de la alte persoane, al căror răspuns poate contribui la soluționarea petiției, investigarea celor prezentate în plângere. După primirea și culegerea tuturor informațiilor necesare și întocmirea rapoartelor de investigație de către membrii SJI, dosarul intră din nou în ședința Colegiului Director. Titularul de dosar, în funcție de informațiile, probele sau documentele strânse poate propune continuarea investigațiilor sau deliberare în vederea luării unei hotărâri, care va trebui adoptată cu majoritatea simplă a voturilor membrilor Colegiului Director. Titularul de dosar va redacta hotărârea Colegiului Director iar SJI se va ocupa de întocmirea răspunsului final și comunicarea acestuia către petent.

Cei nemulțumiți de cele dispuse prin hotărârile Colegiului Director pot exercita direct calea de atac în instanță sau pot formula o plângere prealabilă la sediul CNCD, urmând ca ulterior să le poată ataca în instanța de contencios-administrativ. Consilierii juridici din cadrul SJI reprezintă interesele instituției în instanță atunci când aceasta este chemată în judecată de persoane fizice sau juridice, alte instituții.

Situația petițiilor primite de Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării în funcție de criteriile de discriminare în 2002-2005

		2002	2003	2004	2005
Nr. Crt.	Criteriul de discriminare	Nr. Petiții primite	Nr. Petiții primite	Nr. Petiții primite	Nr. Petiții primite
1	Rasă	0	0	1	1
2	Naționalitate	1	12	21	39
3	Etnie	34	66	45	85
4	Limba	0	2	1	2
5	Religie	2	9	9	11
6	Categorie socială (pensionari)	17	74	45	90
	Categorie socială (proprietari)	7	43	13	
	Categorie socială (refugiați)	1	5	3	
	Categorie socială (apatrizi)	1	3	2	
7	Convingeri	4	12	23	19
8	Gen	3	14	13	9

9	Orientare sexuală	1	5	6	9
10	Vârstă	6	11	14	17
11	Dizabilitate	3	31	18	21
12	Boală cronică necontagioasă	0	0	6	2
13	Infectarea HIV	0	1	15	10
14	Categorie defavorizată	2	0	10	6
	Altele (conflicte de muncă, moșteniri, litigii, etc.)	52	184	108	61
Total petiții		134	473	353	382

**SANȚIUNI APLICATE DE COLEGIUL DIRECTOR AL
CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII**

Nr	Petent	Contravenient	Sanctiune	Stare de fapt	Criteriu
1	Prefectura Suceava	Bucovina Sev (Suceava)	Amendă contravențională în cuantum de 2 milioane lei	Publicarea unui articol cu caracter discriminatoriu la adresa etniei rome <u>În fapt</u> , articolul cu titlul „Afaceri murdare comise de tartorul ARR Suceava”, face referiri la comunitatea romă, afirmând: „un grup de țigani...jegoși pe care Petrescu îi ține în brațe și le dă absolut tot ce le trebuie”.	Etnie
2	Aven Amentza	Ziua de Vest (Timișoara)	Amendă contravențională în cuantum de 2 milioane lei	Publicarea unui articol cu caracter discriminatoriu la adresa etniei rome <u>În fapt</u> , articolul cu titlul „Rromania” conține afirmații referitoare la comportamentul etnicilor rromi în spațiul	Etnie

				<p>Schengen, afirmând că aceștia se fac vinovați de imaginea negativă a României: „Rromii din România duc la disperare polițiile din Germania, Franța sau Italia. Pentru că cerșesc, fură, agresează în diverse moduri echilibrul civilizației europene”.</p>	
3	MIP	M C (Ploiești)	<p>Amendă contravențională în cuantum de 20 milioane lei.</p>	<p>Discurs cu caracter discriminatoriu la adresa etniei rome. <u>În fapt</u>, în cadrul unei conferințe de presă, dl. Mircea Cosma, președintele Consiliului Județean Prahova, a făcut o serie de afirmații la adresa etnicilor romi care „trăiesc și se complac în mizeria caracteristică lor” și a liderilor acestora: „Eforturile liderilor lor trebuie să se îndrepte către aceștia, să pună apa, săpunul, școala, cartea ca</p>	Etnie

				instrumente de bază în educația lor și în trecerea lor în lumea civilizată”.	
4	Romani Criss	Barul Casablanca (Botoșani)	Amenda contravențională în cuantum de 2 milioane lei	Accesul intezis al etnicilor romi în incinta barului. <u>În fapt</u> , trei persoane au încercat să intre în incinta barului Casablanca din loc. Botoșani. La intrarea în bar era un anunț care menționa „Intrarea rromilor interzisă” Cu toate acestea, una dintre cele trei persoane a intrat în bar unde a constatat că romii nu sunt serviți. A doua zi a fost efectuat un testing de către Romani Criss și cele trei persoane în cauză, constatându-se aceleași condiții.	Etnie
5	Romani Criss	Complex Moldova (Botoșani)	Amendă contravențională în cuantum de 8 milioane lei.	Accesul interzis al etnicilor romi în incinta barului. <u>În fapt</u> , patru persoane de etnie rromă au încercat să intre în	Etnie

				incinta barului Complex Moldova din loc. Botoșani, accesul fiindu-le refuzat. La intrarea în incinta barului erau două anunțuri: „Ne rezervăm dreptul de a ne alege clienții” și „Nu servim rromi”.	
6	PE	S.C. Telecabina Predeal	Avertisment	Discriminare pe criteriul categoriei sociale (Preferința unor persoane înaintea altora) În fapt, petentul a reproșat angajaților S.C. Teleferic Prahova S.A. că persoanele care stau la rând la ușa de acces destinat turiștilor sunt supuși unui tratament discriminatoriu în raport cu un grup de persoane de la Postul de Televiziune Antena 1 care a fost introdus pentru transport cu telecabina pe ușa de acces a personalului.	Categorie Socială

				<p><u>În drept</u>, faptele prezentate constituie acte de discriminare, conform art.2 alin.2 și art.19 din O.G. nr.137/2000, aprobată și modificată prin Legea nr.48/2002.</p>	
7	Romani Criss	Discoteca Number One (Roman)	Avertisment	<p>Accesul interzis al etnicilor romi în incinta discotecii.</p> <p><u>În fapt</u>, cinci persoane de etnie rromă au încercat să intre în incinta barului Number One din Roman, accesul fiindu-le refuzat. Din discuția cu bodyguardul a rezultat că patronul discotecii a decis să se facă o selecție a persoanelor care intră în local, fără a se preciza criteriile. Bodyguardul a afirmat că patronul ar fi precizat „să nu primească ciori”</p>	Etnie

8	Accept	Ziua (București)	Amendă contravențională în cuantum de 2 milioane lei	<p>Publicarea unui articol cu caracter discriminatoriu la adresa etniei rome.</p> <p><u>În fapt</u>, în cotidianul „Ziua Opiniei” a fost publicat un articol cu titlul „Strategia Guvernului” în care autorul acestuia, Cristi Pantelimon, își expune propria opinie cu privire la Strategia de îmbunătățire a situației romilor. Acesta afirmă că: „problema țiganilor nu vine din lipsa de libertate, ci tocmai din absența unei stăiniri, a unei conduceri pe care s-o recunoască legitimă”, adăugând că „Guvernul trebuie să știe însă că există cazuri în care familiile de țigani sunt cele care își infectează copiii cu HIV pentru a beneficia de ajutoarele aferente acestor cazuri”.</p>	Etnie
---	--------	---------------------	---	---	-------

9	IJP - Buzău	S.C. Beni-Carmen (Buzău)	Amendă contravențională în cuantum de 4 milioane lei	<p>Accesul interzis al etnicilor romi în incinta barului. <u>În fapt</u>, la intrarea în barul societății S.C. Beni-Carmen SNC a fost afișat un anunț care menționa „Accesul romilor interzis”. Inspectoratul Județean de Poliție Bogdănești a efectuat cercetări și fotografii judiciare.</p>	Etnie
10	GRADO	Brigada ptr. Apărarea Drepturilor Omului (București)	Amendă contravențională în cuantum de 5 milioane lei.	<p>Condiționarea ocupării unui loc de muncă prin anunț. (discriminare pe criteriul de sex și vârstă). <u>În fapt</u>, în cotidianul România Liberă a fost publicat un anunț de oferte de serviciu aparținând Brigăzii ptr. Apărarea Drepturilor Omului. Celor care au răspuns la anunț li s-a comunicat că este o limită de vârstă de 28 ani.</p>	Sex, Vârstă

11	M C	Primăria Bogdănești (Vaslui)	Amendă contravențională în cuantum de 7 milioane lei.	Condiționarea ocupării unui loc de muncă prin anunț (discriminare pe criteriul de sex și vârstă). <u>În fapt</u> , la sediul Primăriei Bogdănești a fost afișat un anunț referitor la un concurs pentru postul de guard. Candidații trebuiau să aibă vârsta cuprinsă între 30-35 ani și să fie o persoană de sex feminin.	Sex, Vârstă
12	Autosesizare	Discoteca Karma (Cluj)	Amendă contravențională în cuantum de 5 milioane lei	Accesul interzis al etnicilor romi în incinta barului. <u>În fapt</u> , unui grup de tineri aparținând etniei rome li s-a refuzat accesul în incinta barului.	Etnie
13	Autosesizare	Discoteca Vox (Focșani)	Avertisment	Accesul interzis al etnicilor romi în incinta barului. <u>În fapt</u> , un grup de tineri aparținând etniei rome a încercat să intre în bar. Angajații barului le-au refuzat accesul, motivând	Etnie

				că aceștia sunt romi din alte localități și că în local se desfășoară o petrecere privată.	
14	Autosesizare	Clubul Princes Casino (București)	Avertisment	Condiționarea ocupării unui loc de muncă prin anunț. (discriminare pe criteriu de vârstă) <u>În fapt</u> , la intrarea în bar s-a afișat un anunț referitor la angajarea de personal, exclusiv fete, printre criteriile nunărându-se și vârsta cuprinsă între 18-25 ani.	Vârstă
15	Autosesizare	Barul Dance Club (Focșani)	Avertisment	Condiționarea ocupării unui loc de muncă prin anunț (discriminare pe criteriu de sex) <u>În fapt</u> , la intrarea în bar s-a afișat un anunț referitor la angajarea de personal, exclusiv fete.	Sex
16	Autosesizare	Spring Time (Arad)	Avertisment	Condiționarea ocupării unui loc de muncă prin anunț (discriminare pe criteriu de vârstă)	Vârstă

				În fapt, la intrarea în localul respectiv a fost afișat un anunț referitor la angajarea de personal. Condiția impusă consta în limita de vârstă 19-26 ani.	
17	Autosesizare	Național	Avertisment	Publicarea unor anunțuri cu conținut discriminatoriu.	Vârstă, Sex, Etnie
18	Autosesizare	România Liberă	Avertisment	Publicarea unor anunțuri cu conținut discriminatoriu.	Vârstă, Sex, Etnie
19	Autosesizare	Evenimentul zilei	Avertisment	Publicarea unor anunțuri cu conținut discriminatoriu.	Vârstă, Sex, Etnie
20	Autosesizare	Monitorul de București	Avertisment	Publicarea unor anunțuri cu conținut discriminatoriu.	Vârstă, Sex, Etnie
21	Autosesizare	Adevărul	Avertisment	Publicarea unor anunțuri cu conținut discriminatoriu.	Vârstă, Sex, Etnie
22	Autosesizare	Ziarul	Avertisment	Publicarea unor anunțuri cu conținut discriminatoriu.	Vârstă, Sex, Etnie
23	Autosesizare	Ziua	Avertisment	Publicarea unor anunțuri cu conținut discriminatoriu.	Vârstă, Sex, Etnie
24	Romani Criss	Școala generală	Avertisment	Crearea unor condiții inegale de educație pentru copiii romi	Etnie

		Cehei		față de cei majoritari <u>În fapt</u> , elevii de etnie romă învățau separat de elevii majoritari, într-o altă clădire și în condiții inferioare.	
25	Romani Criss	Piața de la A la Z Familia T	Avertisment	Publicarea unui anunț cu caracter discriminatoriu. <u>În fapt</u> , cotidianul „Piața de la A la Z” a publicat un anunț de închiriere, prin care se interzicea persoanelor de etnie romă locațiunea imobilului.	Etnie
26	Attitude	S M	Amendă contravențională în cuantum de 2 milioane lei	Publicarea unor articole cu caracter discriminatoriu. <u>În fapt</u> , „Gazeta de Cluj” a publicat articolul cu titlul „Homosexualii se destrăbălează în spațiile Vaticanului”, articol prin care se se atacă comunitatea gay prin folosirea unui limbaj agresiv.	Orientare sexuală

27	Romani Criss	M P	Amendă contravențională în cuantum de 2 milioane lei	Publicarea unui articol cu caracter discriminatoriu la adresa etniei rome. <u>În fapt</u> , în cotidianul a fost publicat un articol cu titlul „Cioroi vechi și noi”, articol care face numeroase referiri la etnia romă.	Etnie
28	Autosesizare	Guinness Pub and Greece Pub	Avertisment	Îngrădirea accesului în locuri publice <u>În fapt</u> , unui grup de etnie romă i-a fost îngădit inițial accesul în discotecă, după care li s-a refuzat servirea.	Etnie
29	R D	Camera Deputaților	Avertisment	Condiționarea ocupării unor posturi vacante <u>În fapt</u> , petentul a sesizat CNCD cu privire la afișarea unui anunț cu caracter discriminatoriu pentru ocuparea a două locuri de muncă vacante, anunț publicat de Camera Deputaților prin	Vârstă

				Direcția pentru Resurse Umane. Anunțul în cauză a prevăzut limita de vârstă pentru candidați.	
30	Autosesizare	Monitorul de Vrancea S A	Avertisment Avertisment	Publicarea unui anunț cu caracter discriminatoriu. În fapt, cotidianul „Monitorul de Vrancea” a publicat un anunț de închiriere, prin care se interzicea persoanelor de etnie romă locațiunea imobilului.	Etnie
31	B V P	S.C.Creative Vision International S.R.L.	Avertisment	Condiționarea participării și refuzul de a înscrie o persoană în vederea participării la concurs, pe criteriul de vârstă În fapt, pentru participarea la o emisiune concurs „Ruleta rusească” a postului de televiziune TVR 2, se impunea condiția ca participanții să aibă între 18 și 45 de ani.	Vârstă

32	R D	Camera Deputaților	Amendă contravențională în cuantum de 5 milioane lei.	<p>Condiționarea ocupării unor posturi vacante <u>În fapt</u>, petentul a sesizat CNCD cu privire la afișarea unui anunț cu caracter discriminatoriu pentru ocuparea a două locuri de muncă vacante, anunț publicat de Camera Deputaților prin Direcția pentru Resurse Umane. Anunțul în cauză a prevăzut obligativitatea domiciliului în București.</p>	Domiciliu
33	Autosesizare	D A	Avertisment	<p>Crearea unei atmosfere intimidante, ostile și ofensatoare față de copiii care doresc să studieze în limba română, precum și față de comunitatea românească din localitate. <u>În fapt</u>, domnul Deaky Andras, consilier, a făcut o serie de declarații în cadrul sedintei</p>	Naționalitate

				Consiliului Local din data de 31 martie 2003 referitor la îngrădirea accesului copiilor români la sistemul de învățământ în limba română.	
34	O I, P G, B G, B V, T D	Primăria Stănești (jud. Vâlcea	Avertisment	Condiționarea ocupării unor locuri de muncă <i>In fapt</i> , la primăria localității Stănești, au fost organizate mai multe concursuri în vederea angajării de persoane în cadrul primăriei, condițiile impuse constând în „ <i>bărbat, vârsta sub 35 de ani, studii medii.</i> ”	Sex, Vârstă
35	Partida Romilor	C M	Avertisment	Publicarea unui articol cu caracter discriminatoriu la adresa etniei rome. <i>În fapt</i> , în cotidianul “ <i>Adevărul de Vaslui</i> ” a fost publicat un articol cu titlul “ <i>Ghetoul bârlădean – o pată pe obrazul municipalităților</i> ”, în care	Etnie

				Cezara Mironică își expune opinia referitoare la comportamentul persoanelor de etnie romă, afirmând că <i>“majoritatea țiganilor ce locuiesc aici sunt clienți fideli ai poliției bârlădene și ai medicilor dermatologi”</i> , <i>“țiganii terorizează toată zona cu furturile și scandalurile provocate la bețiile care nu încetează niciodată”</i> .	
36	L E	Uniunea Notarilor Publici	Avertisment	În fapt, petenta semnalează condiționarea susținerii examenului pentru intrarea în stagiul notarial de vârsta de 35 ani.	Vârstă
37	D O	SC. Cobra Impex S.R.L	Avertisment	În fapt, petenta semnalează publicarea pe site-ul www.myjob.ro a unui anunț de angajare pe postul de programator calculator ce	Sex

				condiționa angajarea pe criteriul de sex (masculin) și limită de vârstă.	
38	K E	Spitalul Județean Arad	Avertisment	Petenta semnaleză afișarea diagnosticului (HIV) pe ușa unui salon din Spitalul Județean Arad.	Infectare HIV
39	Autosesizare	OSIM	Avertisment	CNCD s-a autosesizat cu privire la condiționarea înscrierii la un concurs pentru postul de consilier juridic prin condiția domiciliului în municipiul București.	Domiciliu
40	Romani Criss	M T	Avertisment	Publicarea unui articol cu caracter discriminatoriu la adresa etniei romă	Etnie
41	Liga Pro Europa	B A	Avertisment	Articol cu caracter discriminatoriu la adresa comunității maghiare	Naționalitate
42	P M	K G	Avertisment	Declarație cu caracter discriminatoriu la adresa persoanelor de naționalitate română	Naționalitate

43	R F	N F M	Avertisment	Publicarea unui articol cu caracter discriminatoriu la adresa comunității evreiești	Naționalitate
44	B D C	Romaero S.A.	Avertisment	Tratament injust în promovarea profesională	Convingeri
45	C C	I E	Amendă contravențională în cuantum de 5 milioane	Refuzul nejustificat de a furniza informații	
46	Autosesizare	Tv Alpha	Avertisment	Anunț cu caracter discriminatoriu	Sex, Vârstă, Domiciliu
47	Partida Romilor Social Democrată	D B A	Avertisment	Articol cu caracter discriminatoriu la adresa etniei rome	Etnie
48	Romani Criss	M T	Avertisment	Publicarea unui articol cu caracter discriminatoriu la adresa etniei romă	Etnie
49	H D, D C. C,	A P	Amendă contravențională	Refuzul nejustificat de a furniza informații	

	S I (M.I.S.A.)		în cuantum de 5 milioane lei		
50	D A	I.N.A.	Avertisment	Condiționarea participării unui curs de specializare	Vârstă

01.09.2004 – 30.12.2004

51	B F	B G	Avertisment	Petenta i s-au adus injurii datorită etniei sale.	Etnie
52	Autosesizare	Primăria Luna, Consiliul Local Luna	Avertisment	Îngrădirea accesului la un loc de muncă datorită stării de graviditate.	Categorie Socială
53	Autosesizare	Primăria Luna	Amendă contravențională în cuantum de 10 milioane	Îngrădirea accesului la un loc de muncă datorită stării de graviditate.	Categorie Socială
54	S L	S I	Amendă contravențională în cuantum de 5 milioane	Refuzul nejustificat de a furniza informații	

55	Prefectura Covasna	Primăria Sf. Gheorghe	Avertisment	Impunerea condiției de domiciliu stabil	Domiciliu
56	Prefectura Covasna	Primăria Sf. Gheorghe	Avertisment	Impunerea condiției de cunoaștere a limbii maghiare	Limbă
57	Autosesizare	N B	Amendă contravențională în cuantum de 6 milioane	Injurii aduse etniei rome	Etnie
58	Cartel Alfa	S.C. Erdemir România S.R.L.	Avertisment	Impunerea condiției de cunoaștere a limbii turce	Limbă
59	Agencia de monitorizare a presei „Academia Cațavencu”, Romani Criss	Club „Bamboo”	Avertisment	Interzicerea accesului în incinta localului a unor persoanelor de etnie romă	Etnie
60	Autosesizare	V O	Amendă contravențională în cuantum de 5 milioane	Refuzul nejustificat de a furniza informații	

61	N D M	Primăria Tia Mare	Amendă contravențională în cuantum de 5 milioane	Refuzul nejustificat de a furniza informații	
62	S.A.D.O	Consiliul Local Timișoara	Amendă contravențională în cuantum de 5 milioane	Refuzul nejustificat de a furniza informații	
63	A J P	Fundația Principesa Margareta a României	Amendă Contravențională în cuantum de 5 milioane	Petenta a fost concediată din cauza stării sale de graviditate.	Categorie socială

04.01.2005 – 31.12.2005

64	Comunitatea rușilor lipoveni din România - M. I.	Autorul articolului	Amendă contravențională în cuantum de 10 milioane.	Publicarea unui articol cu caracter discriminator la adresa a două minorități: rușii lipoveni și hoholii	Etnie
65	Uniunea Generală a Pensionarilor din România	M. M.	Amendă contravențională în cuantum de 5 milioane	Afirmații cu caracter discriminatoriu la adresa pensionarilor publicate în ziarul Cotidianul	Categorie socială

	– Filiala Bacău				
66	CRJ – ACCEPT	S. I.	Amendă contravențională în cuantum de 10 milioane	Afirmații cu caracter discriminatoriu referitoare la orientarea sexuală a domnului P. M. G.	Orientare sexuală
67	Romani CRISS, AMP „Academia Cațavencu”	Club Bamboo	Avertisment	Refuzul de a primi un grup de romi să intre în incinta clubului.	Etnie
68	M. C.	S.C. Nibia S.R.L.	Avertisment	Refuzul de ai servi pe petent și pe oameni care erau cu acesta pe motiv că sunt „țigani”	Etnie
69	Romani CRISS	Anunțul Telefonic	Amendă contravențională în cuantum de 7 milioane	Publicarea unui anunț cu caracter discriminator la adresa etniei rome	Etnie
70	Romani CRISS	Contravenientul care a dat spre publicare anunțul	Avertisment	Transmiterea spre publicare a unui anunț cu caracter discriminator la adresa etniei rome	Etnie

71	Autosesizare, Liga Pro Europa	M. I.	Amendă contravențională în cuantum de 5 milioane	Afirmații cu caracter discriminator făcute în timpul unui discurs public.	Naționalitate
72	Autosesizare	TAROM	Amendă contravențională în cuantum de 5 milioane	Refuzul participării la promoția efectuată cu ocazia Zilei Îndrăgostiților a cuplurilor gay	Orientare sexuală
73	M. V.	BRD Groupe Societe Generale	Amendă contravențională în cuantum de 20 milioane	Concedierea petentului din cauza vârstei sale.	Vârstă
74	Agencia de Dezvoltare Comunitară Împreună	Duval Impex 2001 SRL	Avertisment	Interzicerea accesului în incinta ASE, a doi tineri romi, de către un agent de pază, angajat al Duval Impex 2001 SRL	Etnie
75	Autosesizare	FC Steaua București	Amendă contravențională în cuantum de 40 milioane	Scandarea de către galeria echipei Steaua a unor sloganuri cu caracter discriminatoriu la adresa suporterilor și echipei Rapid.	Etnie

76	Autosesizare	G. S.	Amendă contravențională în cuantum de 20 milioane	Manifestarea unui comportament pasiv față de atitudinea discriminatorie și incitarea la discriminare a galeriei Steaua	Etnie
77	Autosesizare	B. C.	Amendă contravențională în cuantum de 5 milioane	Încălcarea dreptului la demnitate personală a unei persoane infectate HIV	Infectare HIV
78	Autosesizare	A. S.	Amendă contravențională în cuantum de 10 milioane	Afirmații cu caracter discriminatoriu la adresa rasei unor jucători de fotbal ai echipei Universitatea Craiova	Rasă
79	Agencia de monitorizare a presei „Academia Cațavencu”	G. P.	Avertisment	Afirmații cu caracter discriminatoriu la adresa etniei rome	Etnie
80	Agencia de monitorizare a presei „Academia Cațavencu”	E. N.	Avertisment	Afirmații cu caracter discriminatoriu la adresa etniei rome	Etnie

81	CRJ – D. V.	E. P.	Avertisment	Încălcarea dreptului la demnitate personală a unei persoane membră a cultului religios Martorii lui Iehova	Religie
82	CRJ – D. V.	A. M.	Avertisment	Recomandări făcute petentului în vederea utilizării timpului liber în scopul altor acțiuni decât cele religioase (Martorii lui Iehova)	Religie
83	CRJ – D. V.	R. Ș.	Avertisment	Recomandări făcute petentului în vederea utilizării timpului liber în scopul altor acțiuni decât cele religioase (Martorii lui Iehova)	Religie
84	CRJ – D. V.	Inspectoratul Școlar Județean Prahova	Avertisment	Recomandări făcute petentului în vederea utilizării timpului liber în scopul altor acțiuni decât cele religioase (Martorii lui Iehova)	Religie
85	CRJ – D. V.	Primăria Mizil	Amendă contravențională în cuantum de 6 milioane	Publicarea în ziarul Primăriei „Poștalionul” a un articol cu caracter discriminatoriu la adresa cultului religios (Martorii lui Iehova)	Religie

86	M. V.	I. L.	Avertisment	Afirmații cu caracter discriminatoriu la adresa naționalității maghiare a petentului	Naționalitate
87	C. D. M.	H. A.	Avertisment	Încălcarea dreptului la demnitate personală a unei persoane infectate HIV	Infectare HIV
88	G.C.	R. R.	Avertisment	Refuzul de a promova o persoană de naționalitate română în postul de director adjunct în cadrul unei școli.	Naționalitate
89	Romani CRISS	O. B.	Avertisment	Publicarea unui articol cu caracter discriminator la adresa etniei rome	Etnie
90	Romani CRISS	E-Jobs	Amendă contravențională în cuantum de 4 milioane	Apariția pe site-ul E-jobs a unui anunț cu caracter discriminatoriu	Etnie
91	Romani CRISS	S.C. Adrasim S.R.L.	Amendă contravențională în cuantum de 20 milioane	Publicarea pe site-ul E-jobs a unui anunț cu caracter discriminatoriu	Etnie

92	Autosesizare	Ziarul	Avertisment	Publicarea unui anunț publicitar cu privire la condiționarea ocupării unui post.	Vârstă, Gen
93	Autosesizare	Ziua	Avertisment	Publicarea unui anunț publicitar cu privire la condiționarea ocupării unui post.	Vârstă, Gen
94	Autosesizare	7Plus	Avertisment	Publicarea unui anunț publicitar cu privire la condiționarea ocupării unui post.	Vârstă, Gen
95	Autosesizare	Atac	Avertisment	Publicarea unui anunț publicitar cu privire la condiționarea ocupării unui post.	Vârstă, Gen
96	Autosesizare	Adevarul	Avertisment	Publicarea unui anunț publicitar cu privire la condiționarea ocupării unui post.	Vârstă, Gen
97	Autosesizare	Jurnalul Național	Avertisment	Publicarea unui anunț publicitar cu privire la condiționarea ocupării unui post.	Vârstă, Gen
98	Autosesizare	Libertatea	Avertisment	Publicarea unui anunț publicitar cu privire la condiționarea ocupării unui post.	Vârstă, Gen

99	Autosesizare	Evenimentul Zilei	Avertisment	Publicarea unui anunț publicitar cu privire la condiționarea ocupării unui post.	Vârstă, Gen
100	Autosesizare	Bursa	Avertisment	Publicarea unui anunț publicitar cu privire la condiționarea ocupării unui post.	Vârstă, Gen
101	Autosesizare	România Liberă	Avertisment	Publicarea unui anunț publicitar cu privire la condiționarea ocupării unui post.	Vârstă, Gen
102	Autosesizare	Consiliul Județean Cluj	Amendă contravențională în cuantum de 40 milioane	Categoria angajaților agenților economici este dezavantajată față de categoria angajaților instituțiilor publice de interes național prin stabilirea unei diferențe semnificative în punctarea acestora pentru dobândirea unei locuințe ANL.	Categorie socială
103	R. M.	G. L.	Avertisment	Afirmații discriminatorii la adresa etniei rome	Etnie
104	Romani CRISS	Gazeta de Nord Vest	Avertisment	Afirmații discriminatorii la adresa etniei rome	Etnie

105	K. A.	Club Sportiv Steaua București	Amendă contravențională în cuantum de 5 milioane	Scandări cu caracter discriminatoriu la adresa suporterilor și jucătorilor echipei S.C. Miercurea Ciuc	Naționalitate
106	Autosesizare	S. A.	Amendă contravențională în cuantum de 15 milioane	Afirmații discriminatorii la adresa etniei rome	Etnie
107	P. C.	Primăria Tg. Frumos	Avertisment	Îngrădirea dreptului de a desfășura activitatea economică din cauza etniei	Etnie
108	M.C.	M.A.I.	Avertisment	Adoptarea unor hotărâri prin care tinerele fete, candidate la concursurile de admitere în învățământul militar, care sunt însărcinate, sunt respinse	Categorie socială
109	Autosesizare	SC Miercurea Ciuc	Amendă contravențională în cuantum de 5 milioane	Suporterii clubului de hochei pe gheață S.C. Miercurea Ciuc au scandat „afară, afară cu țigani din țară” și „români împuțiți” la adresa suporterilor și jucătorilor echipei Steaua București	Naționalitate

110	Autosesizare	Primăria Miercurea Ciuc	Amendă contravențională în cuantum de 5 milioane	Impunerea drept condiție obligatorie pentru participarea la un concurs a domiciliului stabil în Miercurea Ciuc	Domiciliu
111	Liga Pro Europa	Magazinul „Rich Life”	Amendă contravențională în cuantum de 15 milioane	Afișarea inscripției „Interzis intrarea romilor” la intrarea în magazinul „Rich Life” din Cluj Napoca	Etnie
112	Organizația pentru copii și adulți cu nevoi speciale	Fundația Copii Sănătoși	Avertisment	Lansarea unui spot prin care se aduce atingere demnității persoanelor cu dizabilități	Dizabilitate
113	Romani CRISS	Autorii anunțurilor incriminate	Amendă contravențională în cuantum de 4 milioane	Publicarea pe site-ul www.anuntultau.ro a unor anunțuri cu caracter discriminator la adresa etniei rome.	Etnie
114	Ș. A.	Atac	Avertisment	Publicarea unor articole, în cotidianul „Atac”, cu caracter discriminator la adresa petentului	Orientare sexuală

115	Muzeul Național al Agriculturii	P. S.	Amendă contravențională în cuantum de 10 milioane	Publicarea unui articol cu caracter discriminator la adresa etniei rome.	Etnie
116	Autosesizare	Fundația Humanitas „Gura Popii”	Amendă contravențională în cuantum de 10 milioane	Interzicerea de a face baie în ștrandul din localitatea Șofronea (Arad) a unei femei de naționalitate musulmană, folosind un costum de baie tradițional.	Religie
117	Autosesizare	Consiliul Local Pesceana	Avertisment	Adoptarea unor hotărâri care aduc atingere comunități greco-catolice din localitate	Religie
118	C.A.	S.C. Dalcor Import-Export S.R.L.	Avertisment	Petenta a fost concediată din cauza stării sale de graviditate.	Categorie socială
119	G. M.	Uniunea Națională a Notarilor Publici	Avertisment	Refuzul de a organiza un concurs de admitere în cadrul UNNP pentru persoane cu dizabilități.	Dizabilitate
120	G.M.	Ministerul Justiție	Avertisment	Refuzul de a organiza un concurs de admitere în cadrul	Dizabilitate

				UNNP pentru persoane cu dizabilități.	
121	Autosesizare	D. B.	Avertisment	Publicarea unui articol cu caracter discriminator la adresa etniei rome	Etnie
122	T. A.	M.E.C.	Avertisment	Petentului i-a fost refuzat transferul de pe un post profesional pe un post liceal.	Categorie Socială
123	Gazeta Văii Jiului	O. M.	Avertisment	Publicarea pe site-ul Inspectoratului Județean de Poliție Hunedoara a unor cazuri cu care se confruntă poliția din zonă, iar în cazul persoanelor de etnie romă era menționat acest lucru	Etnie
124	I. P.	Statul Major al Forțelor Terestre	Avertisment	Petentul a fost pus în rezervă din cauza convingerilor sale.	Convingeri

Direcția Relații Internaționale, Integrare Europeană, Politici Afirmative, Studii și Monitorizare (DRIIEPASM)

Direcția Relații Internaționale, Integrare Europeană, Politici Afirmative, Studii și Monitorizare are în prezent 8 funcționari publici: 1 debutant, 3 asistenți, 3 principali, 1 superior și un consilier de integrare care își desfășoară activitatea în mod constant în menținerea și consolidarea relațiilor cu organizațiile neguvernamentale din domeniul drepturilor omului și respectării principiului tratamentului egal și egalității de șanse între cetățeni, întărirea relațiilor cu instituții guvernamentale din aceeași sferă de interes și organisme guvernamentale și neguvernamentale similare din plan internațional.

Conform obiectivelor generale din Planul Național de Acțiune pentru Combaterea Discriminării aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 1258/2004 și publicat în Monitorul Oficial 775/2004 au fost urmărite conștientizarea problemelor discriminării prin îmbunătățirea educației în ceea ce privește promovarea drepturilor omului, prevenirea și combaterea discriminării, informarea cetățenilor cu privire la producerea de acte/fapte de discriminare, precum și la efectele negative ale acestora asupra climatului social, informarea cetățenilor cu privire la drepturile și obligațiile ce derivă din implementarea principiilor egalității de șanse și nediscriminării, facilitarea comunicării între cetățeni și diferite organizații care le reprezintă interesele, între cetățeni și instituții de stat sau private, precum și între sectorul neguvernamental și guvernamental. Acestea au fost puse în practică prin derularea unor campanii naționale, organizarea unor manifestări culturale, de conștientizare și sensibilizare a opiniei publice, organizarea unor școli de vară, cursuri de formare la care angajați din cadrul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării au participat în calitate de lectori, organizarea unor mese rotunde axate pe dezbaterile politicilor publice și măsurilor afirmative.

Politica de prevenire a discriminării a fost realizată de către Direcția Relații Internaționale, Integrare Europeană, Politici Afirmative, Studii și Monitorizare prin constituirea de baze de date cu privire la instituțiile europene existente în domeniul nediscriminării și promovării

drepturilor omului și actualizarea acestora, documente internaționale specifice, manifestări și evenimente, publicații de specialitate, producerea și tipărirea de materiale informative (fluturași, afișe, pliante, broșuri) pe teme legate de discriminare, monitorizarea presei, gestionarea site-ului Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, inițierea și derularea unor campanii naționale de informare a cetățenilor asupra principiilor egalității de șanse și nediscriminării, diseminarea informației specifice.

Programul de educație în domeniul nediscriminării, al drepturilor și libertăților fundamentale s-a concretizat prin organizarea unor ateliere și școli de vară având ca tematică practici în domeniul nediscriminării și al drepturilor omului, cursuri de formare, derularea împreună cu liceele și universitățile, a unor proiecte pe tematica nediscriminării, cu implicarea elevilor și studenților.

Programul de cercetare socială în domeniul nediscriminării a fost continuat prin publicarea unor analize și rapoarte de monitorizare a presei de către direcție și prin realizarea sondajului de opinie „Percepții și atitudini față de fenomenul de discriminare” realizat de Centrul de Sociologie Urbană și Regională CURS SA.

Programul de parteneriat și de susținere a societății civile care acționează în domeniul drepturilor omului a fost consolidat prin menținerea și stabilirea unor protocoale de colaborare între Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării și organizațiile neguvernamentale din domeniul nediscriminării, respectării drepturilor omului pe de o parte și instituțiile din administrația publică centrală pe de altă parte.

Inițitive și proiecte în derulare

Pentru a răspunde solicitărilor și observațiilor formulate de Comisia Europeană, CNCD împreună cu reprezentanți ai organizațiilor non-guvernamentale a elaborat un proiect de lege pentru modificarea și completarea legislației antidiscriminare. Prin promovarea acestui proiect de lege, Consiliul își propune nu doar o reformă instituțională, dar mai ales consolidarea cadrului legal pentru prevenirea și combaterea tuturor

formelor de discriminare, prin introducerea unor reglementări clare, coerente, de nivel european.

Finalitatea reglementării propuse, precum și elementele de noutate avute în vedere se referă la:

- asigurarea independenței Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării și clarificarea structurii și atribuțiilor sale, prin:
- reorganizarea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării și definirea acestuia ca instituție autonomă sub control parlamentar, garant al interesului public și al persoanelor în domeniul respectării principiului nediscriminării
- modificarea componenței Colegiului Director al Consiliului, prin creșterea numărului acestora de la 7 la 9 și introducerea unei noi proceduri de numire, de către Parlament, la propunerea: Senatului și Camerei Deputaților (7 membri), respectiv a Președintelui României și Primului-ministru (câte un membru)
- definirea clară a statutului și competențelor membrilor Colegiului Director
- înființarea de birouri regionale ale Consiliului și suplimentarea numărului de angajați, de natură să eficientizeze activitatea sa
- completarea procedurii legale aplicate de către Consiliu cu prevederile Codului de procedură civilă, precum și introducerea unui termen special de soluționare a petițiilor în cazul procedurilor aplicate de către instituție
- acoperirea unor lipsuri de reglementare existente în legislația în vigoare
- proiectul de lege introduce noțiuni importante, precum discriminarea multiplă, instigarea la discriminare, formele agravate de discriminare, discriminarea prin asociere, și, în special, procedura sarcinii probei în cazurile de discriminare.

Combaterea discriminării în România

- se clarifică totodată chestiunea accesului la instanțe, indiferent de formularea sau nu a unei plângeri în fața Consiliului
- de asemenea, se extinde aria criteriilor de discriminare, în scopul înlăturării apariției unor cazuri în practică neacoperite din punct de vedere al reglementării

Începând cu data de 22 februarie 2005, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării implementează un proiect de twinning (înfrățire instituțională) finanțat de către Comisia Europeană prin fonduri Phare și co-finanțat de Guvernul României. Proiectul, intitulat Întărirea capacității instituționale în domeniul combaterii discriminării se desfășoară în parteneriat cu Ministerul Justiției din Olanda și alte instituții relevante în domeniu din această țară. Conducerea proiectului este asigurată de președintele CNCD, respectiv de un reprezentant al Ministerului Justiției din Olanda. Biroul Phare din cadrul CNCD este reprezentat de Consilierul Rezident de Înfrățire (RTA) și de un asistent. Administrarea Proiectului, respectiv organizarea activităților din cadrul acestuia este sarcina Unității de Implementare a Proiectelor (UIP) din cadrul CNCD. Componentele acestui proiect Phare sunt următoarele:

Componenta 1: Dezvoltarea profilului instituțional și al rețelei externe de colaboratori ai CNCD

Componenta 2: Îmbunătățirea legislației României în domeniul combaterii discriminării

Componenta 3: Pregătirea și formarea personalului CNCD și a altor actori relevanți din domeniul prevenirii și combaterii discriminării și îmbunătățirea cooperării dintre aceștia

Componenta 4: Creșterea nivelului de conștientizare al publicului cu privire la problematica discriminării

Componenta 5: Înființarea unui centru de documentare în cadrul CNCD

Pe parcursul anului 2005 s-au desfășurat mai multe activități, în conformitate cu calendarul stabilit prin planul de implementare și cu participarea experților olandezi responsabili pentru fiecare activitate în parte. Aceste activități au vizat:

- pregătirea personalului CNCD pe teme de cultură organizațională, comunicare internă și dezvoltare instituțională;
- organizarea unei mese rotunde la nivel național cu cei mai relevanți actori din domeniul prevenirii și combaterii discriminării;
- studierea cadrului legislativ din România în domeniul antidiscriminării și efectuarea de recomandări pentru îmbunătățirea acestuia;
- desfășurarea unor sesiuni de formare cu privire la mecanismele de elaborare a politicilor publice privind promovarea principiului egalității;
- efectuarea unei vizite de studiu în Olanda;
- derularea unui sondaj de opinie;
- elaborarea unui plan pentru înființarea unui centru de documentare și de angajare a unui bibliotecar.

Proiectul de twinning dorește să contribuie la creșterea nivelului profesional al instituției și a calității serviciilor prestate de către aceasta, respectiv dezvoltarea unei rețele naționale implicând atât instituțiile guvernamentale, cât și cele neguvernamentale în vederea unei colaborări eficiente în activitatea de prevenire și combatere a discriminării.

1.3. Exemple din cazuistica CNCD

Fapte de discriminare pe criteriul de sex

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a analizat petiția primită de la doamna J.A. Doamna J.A. aducea la cunoștință Consiliului faptul că este angajată în funcția de manager de programe la o fundație și și-a anunțat angajatorul că este însărcinată. După două luni,

în cadrul fundației s-a realizat o evaluare a angajaților, iar cu această ocazie J.A. A fost retrogradată din funcție, cu scăderea salariului. J.A. a fost anunțată prin intermediul unui document motivul retrogradării și al scăderii salariului, iar acest document menționa faptul că “starea ei de maternitate a dus și la scăderea randamentului, acuzând de multe ori indisponibilitate fizică”. Petenta a considerat modul în care s-a realizat retrogradarea ilegal, a parcurs toate căile de atac administrative interne de constatare a deciziei angajatorului, neprimind nici un răspuns. Ca urmare, a apelat la instanță pentru repunerea în funcție și pentru câștigarea drepturilor salariale avute anterior deciziei.

După acționarea în instanță, angajatorul a recunoscut ilegalitatea actelor emise, a modului în care a fost realizată retrogradarea și a revenit asupra acestora, emițând o nouă decizie de repunere în funcție a doamnei J.A. La un articol din respectiva decizie, era precizat: „Văzând certificatele medicale depuse de salariată, evaluarea profesională a acesteia și modul în care își îndeplinește atribuțiile de serviciu, se vor face evaluări după revenirea din concediu medical, nu mai devreme de 30 de zile, în mod periodic, dar la intervale care nu vor depăși 3 luni.” Angajata a considerat că și noua decizie este discriminatorie deoarece angajatorul urma să o evalueze din 3 în 3 luni, pe o perioadă nedeterminată, din momentul în care urma să revină din concediu, fiind însărcinată.

Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării a hotărât efectuarea unor investigații. Ca urmare, la sediul fundației cu reprezentanții acesteia au avut loc unele discuții, iar concluziile în urma acestora au fost: dreptul angajatorului de a evalua periodic angajații era prevăzut în Regulamentul de Ordine Interioară al Fundației X; evaluarea în acest caz nu a fost realizată de șeful ierarhic, iar procedura de evaluare s-a realizat de către evaluatori specializați care au prezentat mai departe situația Consiliului Director al Fundației X; evaluarea la un termen de 3 luni este o evaluare primară, iar evaluarea în fundație se realizează periodic, la 3 luni. O decizie a Consiliului Director al Fundației X pentru a revoca din funcție o persoană angajată se face după mai multe evaluări.

Colegiul Director al Cosiliului Național pentru Combaterea Discriminării, după investigații, după analizarea cazului și după ce a purtat o corespondență cu personalul abilitat din cadrul Fundației X a decis că soluționarea petiției doamnei J.A. intră în competența CNCDC conform prevederilor H.G. 1194/2001 modificată prin H.G. 1514/2001 și a prevederilor O.G. nr. 137/2000, modificată și completată ulterior.

Colegiul Director a emis Hotărârea nr. 351/2004 prin care se consideră faptul că: evaluarea petentei de către conducerea Fundației X după revenirea ei din concediu medical și ca urmare a existenței deja a certificatelor medicale care atestau starea de graviditate constituie discriminare conform prevederilor art. 6 lit. b) și lit. g) coroborat cu art. 2 alin. (1) din O.G. nr.137/2000, modificată și completată ulterior. Astfel, art. 2 alin. (1) din O.G. nr. 137/2000, modificată și completată ulterior definește discriminarea ca fiind „orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, dizabilitate, boală cronică necontagioasă, infectare HIV ori apartenență la o categorie defavorizată care are ca scop sau efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.

De asemenea, potrivit art. 6 lit. b) și lit. g) din O.G. nr. 137/2000, cu modificările și completările ulterioare, „constituie contravenție discriminarea unei persoane pentru motivul că aparține unei anumite rase, naționalități, etnii, religii, categorii sociale sau unei categorii defavorizate, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a acesteia, într-un raport de muncă și protecție socială, cu excepția cazurilor prevăzute de lege, manifestată în următoarele domenii:

- stabilirea și modificarea atribuțiilor de serviciu, locului de muncă sau a salariului,
- orice alte condiții de prestare a muncii”.

Conform art. 4 lit. a) din Legea 202/2002 privind egalitatea de șanse între femei și bărbați, prin discriminare directă se înțelege „diferența de tratament a unei persoane în defavoarea acesteia, datorită apartenenței sale la un anumit sex sau datorată gravidității, nașterii, maternității ori acordării concediului paternal”.

Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, în temeiul celor prezentate mai sus și în temeiul art. 2 alin. (1) lit. g), art. 3 alin. (2), art. 5 alin. (8) și art. 7 alin. (2) din H.G. nr. 1194/2001 privind organizarea și funcționarea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, modificată și completată ulterior, precum și potrivit art. 40 alin. (2), (3) și modificate prin punctele 26 și 27 din O.G. nr. 84/2004 privind modificarea și completarea Legii nr. 202/2002, a hotărât cu unanimitate de voturi că fapta sesizată constituie act de discriminare conform art. 2 alin. 1 coroborat cu art. 6 lit. b) și lit. g) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, aprobată și modificată ulterior, a hotărât sancționarea fundației cu amendă în cuantum de 5.000.000 lei, faptul că această hotărâre a Colegiului Director va fi adusă la cunoștința petentei și a fundației și faptul că această hotărâre poate fi atacată în termen de 30 zile potrivit legii contenciosului administrativ nr. 29/1990, cu modificările ulterioare.

Fapte de discriminare pe criteriul persoanelor infectate cu HIV/SIDA

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării s-a autosesizat în urma apariției în presă a unor afirmații și luări de poziție referitoare la copii infectați cu HIV/SIDA. În fapt, doamna B., director al unui Centru de Protecție a Copilului, a făcut o serie de afirmații, preluate de presă, referitoare la metodele contraceptive care pot fi utilizate de către adolescenții infectați cu HIV/SIDA. Pe lângă mijloacele contraceptive utilizate mai frecvent precum pastilele sau prezervativele, doamna B. a menționat și procedura sterilizării. Problema educației contraceptive a copiilor și a adolescenților din

această instituție a apărut ca urmare a unui „caz” privind doi adolescenți care conviețuiesc în acest Centru și care au avut relații sexuale.

Chestionată în această problemă, doamna B. a afirmat: „Până la urmă cea mai bună soluție ar fi sterilizarea, însă nu știm în ce măsură ne permite legea acest lucru. Vom vedea care este cea mai bună soluție pentru ei.” Această declarație a fost preluată și de unele posturi de televiziune.

Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, având în vedere informațiile existente în acest caz, a hotărât efectuarea unor investigații. Din discuțiile avute cu reprezentanți ai mass-mediei locale s-a constatat faptul că afirmațiile făcute de doamna B. se confirmă, în ciuda faptului că prin declarația acordată echipei de investigație, doamna director neagă vehement acuzațiile.

Trebuie avut în vedere faptul că atunci când prin modalitatea de exprimare a unor impresii, puncte de vedere sau observații se creează o stare de intimidare, ofensatoare sau degradantă, aceste declarații constituie discriminare. De asemenea se poate reține faptul că autoarea declarațiilor își exprimă, chiar dacă tardiv, regretul de a fi făcut astfel de afirmații.

În acest sens, Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, analizând situația creată, consideră că faptele pentru care Consiliul s-a autosesizat constituie fapte de discriminare conform dispozițiilor art. 2 alin. (2) și (3) și ale art. 6 lit. d) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și aprobările ulterioare, și a hotărât sancționarea doamnei C. B. cu amendă contravențională în valoare de 5.000.000 lei.

**Fapte de discriminare pe criteriul etnic/rasial
și incitare la xenofobie**

Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării s-a autosesizat cu privire la declarația domnului J. Declarația a fost făcută în cadrul ședinței Consiliului Național Secuiesc, desfășurat în localitatea Gheorgheni. De asemenea, o asociație a sesizat Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării cu privire la aceeași declarație. Declarația este următoarea:

„În Ungaria trăiesc 10 milioane de oameni, dar numărul acestora ne indică altceva. Trebuie să spun – sper ca nimeni să nu se supere – Ungaria este singura țară, unde, priviți vă rog: Germania este condusă de Germani, Polonia este condusă de polonezi, Slovacia este condusă de slovaci... Ungaria este singura țară care pas cu pas devine al doilea Israel.”

Declarația domnului J. a fost preluată și publicată de către un cotidianul local Y, în data de 16 februarie 2005.

Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării a cerut ca în acest caz să fie făcute investigații. Astfel, s-au purtat discuții cu domnul J., care a spus că intenția sa prin aceste afirmații nu a fost să aducă atingere unor categorii sociale constituite pe criteriu etnic. Domnul J. s-a plâns de faptul că ziariștii de la cotidianul Y i-au plasat afirmațiile în afara contextului și astfel ele nu reflectă adevăratul sens al afirmațiilor sale.

În urma investigației, Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării a hotărât în cadrul ședinței din data de 9 martie 2005 următoarele:

Comportamentul domnului J. manifestat în public constituie fapte de discriminare așa cum prevede O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor faptelor de discriminare, în art. 19 care stipulează că “Constituie contravenție, ..., dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, orice acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante,

umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și este legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia.”

Această faptă a fost clasificată de către Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării drept una discriminatorie deoarece valoarea socială lezată prin sensul dat de discursul său este demnitatea everilor. Prin afirmația „Ungaria este singura țară care, pas cu pas, devine al doilea Izrael”, domnul J. a creat o atmosferă ofensatoare împotriva acestora. Ca urmare, domnul J. a fost sancționat cu o amendă de 5 milioane de lei, pentru săvârșirea faptei.

Fapte de instigare la ură de rasă

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării s-a autosesizat cu privire la evenimentele ce au avut loc în data de 13 aprilie 2005, în timpul meciului de fotbal F.C. Steaua București – U.F.C. Rapid București, desfășurat la ora 20.15, pe stadionul echipei Steaua București.

Potrivit inclusiv relatărilor din presă, dar și a altor relatări oferite de persoane prezente la meci, atât înainte de începerea partidei de fotbal, cât și pe parcursul acesteia, galeria echipei de fotbal F.C. Steaua a scandat lozinci și a afișat bannere cu mesaje posibil a fi catalogate drept rasiste.

Sloganurile care s-au făcut auzite pe stadion au fost următoarele:

- „moarte țiganilor”;
- „am avut și vom avea mereu boală pe țigani”;
- „Antonescu de trăia, pe țigani îi omora”;
- „a mai murit o cioară” (lozincă folosită atunci când era faultat un jucător al echipei Rapid).

Aceste lozinci au fost scandate în mod organizat, dirijat de către șefii galeriei echipei F.C. Steaua București.

În vederea soluționării cazului, au fost analizate următoarele probe aflate la dosar:

- nota de autosesizare întocmită în baza constatării d-lui Asztalos Csaba Ferenc, prezent la meciul din data de 13 aprilie 2005;
- caseta video cu înregistrarea meciului F.C. Steaua București – U.F.C. Rapid București;
- caseta video cu înregistrarea altercației dintre dl. G. B. și R. L., după meci;
- adresa transmisă la solicitarea CNCD de către Liga Profesionistă de Fotbal;
- adresa transmisă la solicitarea CNCD de către Federația Română de Fotbal.

În urma analizării probelor aflate la dosar, Colegiul Director al CNCD a analizat următoarele aspecte:

○ *Atitudinea galeriei suporterilor echipei F.C. Steaua București față de suporterii echipei U.F.C. Rapid București*

Aceștia au creat o atmosferă ostilă, degradantă, umilitoare și ofensatoare la adresa suporterilor echipei U.F.C. Rapid București prin utilizarea frecventă în sens negativ a termenului de „țigani”. De asemenea, Colegiul Director a considerat că, prin utilizarea termenilor menționați mai sus, această atitudine a avut un caracter de propagandă naționalist-șovină și de instigare la ură națională, având ca efect atingerea demnității și crearea unei atmosfere de intimidare, ostile și ofensatoare față de minoritatea romă.

Atitudinea domnului G. B. față de antrenorul echipei U.F.C. Rapid București, domnul R. L.

După încheierea meciului, domnul G. B. s-a adresat domnului R. L., antrenorul echipei U.F.C. Rapid București, cu expresia „țigan nenorocit”. În urma vizionării casetei video înregistrată, Colegiul

Director al CNCD a constatat încălcarea dreptului la demnitate personală a domnului R. L prin crearea unei atmosfere de intimidare, ostile și ofensatoare față de acesta, drept legat de apartenența acestuia la o anumită etnie. Mai trebuie precizat faptul că domnul G. B. a manifestat o atitudine de incitare, prin difuzarea unei melodii intitulate „Țigani și OZN-urile”, a galeriei echipei F.C. Steaua București de a scanda sloganuri cu caracter discriminatoriu.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (3) din O.G. nr. 137/2000, aprobată cu modificări prin Legea nr. 48/2002, al art. 2 alin. (1) lit. g), art. 3 alin. (2), art. 5 alin. (8) și art. 7 alin. (2) din H.G. nr. 1194/2001, Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării a emis Hotărârea nr. 63/2005 prin care F.C. Steaua București și G. B. este sancționat cu amendă contravențională în cuantum de 40.000.000 lei, respectiv 20.000.000 lei, conform art. 20 alin. (1) și (3), O.G. nr. 137/2000, cu modificările și completările ulterioare.

Fapte de discriminare pe crieriul orientării sexuale

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a analizat petiția formulată de două organizații neguvernamentale, referitoare la afirmațiile preotului I. Preotul I., într-un cadru public, s-a pronunțat cu privire la orientarea sexuală a domnului M., dascăl-cantor bisericesc. În biserica unde lucrează domnul M., în timpul predicii de la finalul liturghiei, preotul I. a prezentat în fața enoriașilor aflați în biserică un ziar. Potrivit celor spuse de către preot, în acest ziar M. a dat spre publicare un anunț din care reieșea este homosexual și că își caută parteneri pentru sex. Conform declarațiilor persoanelor prezent la slujbă în aceea zi, preotul le-a citit conținutul anunțului, susținând că a fost scris de către M.: „Tânăr gay caut activ 30-40 de ani pentru sex”, urmat de numele și numărul de telefon al domnului M. De asemenea, preotul I. A continuat cu următoarele afirmații: „M. este gay”, „Uitați ce am ținut aici: lupul între oi”, „Se ocupă cu bărbați”, „Nu am nimic cu el, este bun, sufletist, dar trebuie dat afară”.

Având în vedere afirmațiile preotului I., domnul M. a făcut o plângere la episcopie și a dat două interviuri, dezmințind parțial în al doilea cele declarate în primul. În ciuda demersurilor făcute de domnul M., preotul I. a continuat acuzele cu privire la orientarea sexuală a domnului M., afirmând de mai multe ori în cadrul public că domnul M. „a luat-o pe o cale rea, cu bărbații”. De asemenea, preotul consilier din cadrul Episcopiei Z, consultat în privința rezolvării acestui caz, a afirmat că „homosexualii nu au ce căuta în sânul bisericii”.

Potrivit petiției transmise de către cele două organizații neguvernamentale Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, se cere sancționarea preotului I. și a consilierului din cadrul Episcopiei Z pentru fapte de discriminare săvârșite împotriva lui M.

Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării a analizat petiția depusă de cele două organizații neguvernamentale și a cerut investigarea faptelor prezentate în petiție.

În urma investigațiilor întreprinse de către personalul juridic din cadrul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, au fost luate mai multe declarații de la martorii discuțiilor și declarațiilor preotului I.

Fapta preotului I. de a pune în discuție orientarea sexuală a lui M. în fața mai multor persoane constituie faptă de discriminare potrivit următoarelor prevederi legale:

- prevederile art. 8 alin. (1) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, ratificată de România prin Legea nr. 30/1994;
- prevederile art. 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, ratificată de România prin Legea nr. 30/1994;
- prevederile art. 20 alin. (1) din Constituția României.

Având în vedere prevederile legale în vigoare, precum și circumstanțele în care aceste fapte au fost săvârșite, afirmațiile preotului I. cu privire la faptul că M. este homosexual constituie fapte de discriminare, sancționate potrivit art. 20 alin. (1) și (3) din O.G. nr.

137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și aprobările ulterioare, cu amendă contravențională în valoare de 10.000.000 lei.

În cadrul discuțiilor pentru a decide în acest caz, unul dintre membrii Colegiului Director a formulat o opinie separată considerând că atitudinea preotului I. Nu poate intra sub incidența legislației specifice doemniului discriminării. Motivarea acestei opinii a fost aceea că preotul susține percepțiile credinței ortodoxe, el fiind membru al Bisericii Ortodoxe Române are obligația de a apăra valorile bisericii ortodoxe, iar homosexualitatea este considerată de către Biserica Ortodoxă Română drept “un păcat împotriva firii.” Preotul, în incinta bisericii și pe timpul desfășurării slujbei, se află sub jurământ, iar atitudinea sa față de păcat și păcătoși se înscrie ca un mijloc necesar și adecvat pentru atingerea scopului activității sale.

În ceea ce privește declarațiile preotului consilier din cadrul Episcopiei X, nu s-au putut aduce dovezi că acestea s-ar fi făcut, ca urmare Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării nu a avut obiectul asupra căruia să se pronunțe.

Contacte:

Președinte:

Csaba Ferenc ASZTALOS   cncd@cncd.org.ro

Director de cabinet:

Adrian Bunoaica   adrian.bunoaica@cncd.org.ro

Colegiul Director:

Corina MACOVEANU   corina.macoveanu@cncd.org.ro

Dezideriu GERGELY   dezideriu.gergely@cncd.org.ro

Gheorghe IONIȚĂ   gheorghe.ionita@cncd.org.ro

Mădălina ROȘU   madalina.rosu@cncd.org.ro

Monica VASILE   monica.vasile@cncd.org.ro

Roxana TRUINEA   roxana.truinea@cncd.org.ro

Serviciul Juridic și de Inspecție:

Șef Serviciu:

Cristian NUICĂ

cristian.nuica@cncd.org.ro

**Direcția Relații Internaționale, Integrare Europeană, Politici
Afirmative, Studii și Monitorizare**

Director:

Florina Luminița VINULESCU florina.vinulescu@cncd.org.ro

Serviciul Management, Resurse Umane și Financiare

Șef Serviciu: Nicoleta UDRESCU nicoleta.udrescu@cncd.org.ro

Proiect PHARE

Consilier rezident: Jos de GRAAF josdegraaf@cncd.org.ro

Tel./fax +4021.312.65.78

+4021.312.65.79

+4021.312.65.85

Web: www.cncd.org.ro

II. Legislație în domeniu

ORDONANTA nr. 137 din 31 august 2000
privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare
EMITENT: GUVERNUL
PUBLICAT ÎN: MONITORUL OFICIAL nr. 431 din 2 septembrie
2000

În temeiul prevederilor art. 107 alin. (1) și (3) din Constituția României și ale art. 1 lit. S pct. 2 din Legea nr. 125/2000 privind abilitarea Guvernului de a emite ordonante,

Guvernul României adopta prezenta ordonanță.

CAP. 1

Principii și definiții

ART. 1

(1) În România, ca stat de drept, democratic și social, demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane reprezintă valori supreme și sunt garantate.

(2) Principiul egalității între cetățeni, excluderea privilegiilor și discriminării sunt garantate în special în exercitarea următoarelor drepturi:

a) dreptul la un tratament egal în fața instanțelor judecătorești și a oricărui alt organ jurisdicțional;

b) dreptul la securitatea persoanei și la obținerea protecției statului împotriva violențelor sau maltrătarilor din partea oricărui individ, grup sau instituție;

c) drepturile politice, și anume drepturile electorale, dreptul de a participa la viața publică și de a avea acces la funcții publice;

d) alte drepturi civile, în special:

(i) dreptul la liberă circulație și la alegerea reședinței;

(ii) dreptul de a părăsi țara și de a se întoarce în țară;

- (iii) dreptul de a obtine cetatenia romana;
  - (iv) dreptul de a se casatori si de a-si alege partenerul;
  - (v) dreptul de proprietate;
  - (vi) dreptul de mostenire;
  - (vii) dreptul la libertatea de gandire, constiinta si religie;
  - (viii) dreptul la libertatea de opinie si de exprimare;
  - (ix) dreptul la libertatea de intrunire si de asociere pasnica;
  - e) drepturile economice, sociale si culturale, in special:
    - (i) dreptul la munca, la libera alegere a ocupatiei, la conditii de munca echitabile si satisfacatoare, la protectia impotriva somajului, la un salariu egal pentru munca egala, la o remuneratie echitabila si satisfacatoare.
    - (ii) dreptul de a infiinta sindicate si de a se afilia unor sindicate;
    - (iii) dreptul la locuinta;
    - (iv) dreptul la sanatate, la ingrijire medicala, la securitate sociala si la servicii sociale;
    - (v) dreptul la educatie si la pregatire profesionala;
    - (vi) dreptul de a lua parte, in conditii de egalitate, la activitati culturale;
    - f) dreptul de acces la toate locurile si serviciile destinate folosintei publice.
- (3) Orice persoana juridica sau fizica are obligatia sa respecte principiile egalitatii si nediscriminarii.

ART. 2

(1) In prezenta ordonanta, prin discriminare se intelege orice deosebire, excludere, restrictie sau preferinta, pe baza de rasa, nationalitate, etnie, limba, religie, categorie sociala, convingeri, sex sau orientare sexuala, apartenenta la o categorie defavorizata sau orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrangerea sau inlaturarea recunoasterii, folosintei sau exercitarii, in conditii de egalitate, a drepturilor omului si a libertatilor fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, in domeniul politic, economic, social si cultural sau in orice alte domenii ale vietii publice.

(2) Orice comportament activ sau pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană, un grup de persoane sau o comunitate, față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități, atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe, dacă nu intră sub incidența legii penale.

(3) Dispozițiile sau, după caz, reglementările unei persoane fizice sau juridice, care generează efectele enunțate în alin. (2), antrenează răspunderea contravențională a persoanei fizice sau juridice, dacă nu intră sub incidența legii penale.

(4) Măsurile luate de autoritățile publice sau de persoanele juridice de drept privat în favoarea unei persoane, unui grup de persoane sau a unei comunități, vizând asigurarea dezvoltării lor firești și realizarea efectivă a egalității de șanse a acestora în raport cu celelalte persoane, grupuri de persoane sau comunități, precum și măsurile pozitive ce vizează protecția grupurilor defavorizate nu constituie discriminare în sensul prezentei ordonanțe.

(5) În înțelesul prezentei ordonanțe eliminarea tuturor formelor de discriminare se realizează prin:

a) instituirea unor acțiuni afirmative sau a unor măsuri speciale pentru persoanele și grupurile de persoane aparținând minorităților naționale, pentru comunitățile minorităților naționale, respectiv în vederea protecției grupurilor defavorizate, atunci când acestea nu se bucură de egalitatea șanselor;

b) sancționarea comportamentului discriminatoriu prevăzut în dispozițiile alin. (2) și (3).

ART. 3

Dispozițiile prezentei ordonanțe se aplică tuturor persoanelor fizice sau juridice, publice sau private, precum și instituțiilor publice cu atribuții în ceea ce privește:

a) condițiile de încadrare în muncă, criteriile și condițiile de recrutare și selectare, criteriile pentru realizarea promovării, accesul la toate formele și nivelurile de orientare profesională, de formare profesională și de perfecționare profesională;

- b) protecția socială și securitatea socială;
- c) serviciile publice sau alte servicii, accesul la bunuri și facilități;
- d) sistemul educațional;
- e) asigurarea libertății de circulație;
- f) asigurarea liniștii și ordinii publice.

ART. 4

În înțelesul prezentei ordonanțe, categorie defavorizată este acea categorie de persoane care fie se află pe o poziție de inegalitate în raport cu majoritatea cetățenilor datorită originii sociale ori unui handicap, fie se confruntă cu un comportament de respingere și marginalizare datorită unor cauze specifice cum ar fi o boală cronică necontagioasă ori infectarea HIV, statutul de refugiat sau azilant.

CAP. 2

Dispoziții speciale

Sectiunea I

Egalitatea în activitatea economică și în materie de angajare și profesie

ART. 5

Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, condiționarea participării la o activitate economică a unei persoane ori a alegerii sau exercitării libere a unei profesii de apartenență a acesteia la o rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială, respectiv de convingerile, sexul sau orientarea sexuală, de vârstă sau de apartenență a acesteia la o categorie defavorizată.

ART. 6

Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, discriminarea unei persoane pe motiv că aparține unei rase, naționalități, etniei, religiei, categoriei sociale sau unei categorii defavorizate, respectiv datorită convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a acesteia, într-un raport de muncă și protecție socială, manifestată în următoarele domenii:

- a) încheierea, suspendarea, modificarea sau încetarea raportului de muncă;

- b) stabilirea și modificarea atribuțiilor de serviciu, locului de muncă sau a salariului;
- c) acordarea drepturilor sociale, altele decât cele ce reprezintă salariul;
- d) formarea, perfecționarea, reconversia și promovarea profesională;
- e) aplicarea măsurilor disciplinare;
- f) dreptul de aderare la sindicat și accesul la facilitățile acordate de acesta;
- g) orice alte condiții de prestare a muncii, potrivit legislației în vigoare.

ART. 7

(1) Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, refuzul unei persoane fizice sau juridice de a angaja în muncă o persoană pe motiv că aceasta aparține unei rase, naționalități, etniei, religii, categoriei sociale sau categoriei defavorizate ori datorită convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a acesteia.

(2) Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, condiționarea ocupării unui post, prin anunț sau concurs lansat de angajator sau de reprezentantul acestuia, de apartenența la o rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau categorie defavorizată, de vârstă, de sexul sau orientarea sexuală, respectiv de convingerile candidaților, cu excepția situației prevăzute la art. 2 alin. (4).

(3) Persoanele fizice și juridice cu atribuții în medierea și repartizarea în muncă vor aplica un tratament egal tuturor celor aflați în căutarea unui loc de muncă, vor asigura tuturor persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă accesul liber și egal la consultarea cererii și ofertei de pe piața muncii, la consultanța cu privire la posibilitățile de ocupare a unui loc de muncă și de obținere a unei calificări, și vor refuza sprijinirea cererilor discriminatorii ale angajatorilor. Angajatorii vor asigura confidențialitatea datelor privitoare la rasă, naționalitatea, etnia, religia, sexul, orientarea sexuală sau a altor date cu caracter privat care privesc persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă.

ART. 8

Constituie contravenție, conform prezentei ordonante, discriminarea angajaților de către angajatori în raport cu prestațiile sociale pe care le acordă acestora, datorită apartenenței angajaților la o rasă, naționalitate, comunități lingvistice, origine etnică, religie, categorie socială sau categorie defavorizată ori datorită vârstei, sexului, orientării sexuale sau convingerilor acestora.

ART. 9

Prevederile art. 5-8 nu pot fi interpretate în sensul restrngerii dreptului angajatorului de a refuza angajarea unei persoane care nu corespunde cerințelor și standardelor uzuale în domeniul respectiv, atata timp cât refuzul nu constituie un act de discriminare în sensul prezentei ordonante.

Sectiunea a II-a

Accesul la serviciile publice administrative și juridice, de sănătate, la alte servicii, bunuri și facilități

ART. 10

Constituie contravenție, conform prezentei ordonante, refuzarea asigurării serviciilor publice administrative și juridice, pentru o persoană fizică, un grup de persoane sau o persoană juridică, datorită apartenenței acesteia/acestuiă ori a persoanelor care administrează persoana juridică la o rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau o categorie defavorizată, respectiv datorită convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauză, dacă fapta nu intra sub incidența legii penale.

ART. 11

Constituie contravenție, conform prezentei ordonante, refuzarea accesului unei persoane sau al unui grup de persoane la serviciile de sănătate publică - alegerea medicului de familie, asistenta medicală, asigurările de sănătate, serviciile de urgență sau alte servicii de sănătate -, datorită apartenenței acesteia/acestuiă la o rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv datorită convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauză.

ART. 12

Constituie contravenție, conform prezentei ordonante, refuzul de a vinde sau de a închiria un teren sau un imobil cu destinație de locuință, de a acorda un credit bancar sau de a încheia orice alt tip de contract cu o persoană sau un grup de persoane, datorită apartenenței acesteia/acestui la o rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv datorită convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauză.

ART. 13

Constituie contravenție, conform prezentei ordonante, refuzarea accesului unei persoane sau al unui grup de persoane la serviciile oferite de hoteluri, teatre, cinematografe, biblioteci, magazine, restaurante, baruri, discoteci sau orice alți prestatori de servicii, indiferent dacă sunt în proprietate privată sau publică, ori de companiile de transport în comun - prin avion, vapor, tren, metrou, autobuz, troleibuz, tramvai, taxi sau prin alte mijloace -, datorită apartenenței acesteia/acestui la o rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv datorită convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauză.

ART. 14

Constituie contravenție, conform prezentei ordonante, refuzarea acordării pentru o persoană sau pentru un grup de persoane a unor drepturi sau facilități, datorită apartenenței acesteia/acestui la o rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv datorită convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauză.

Sectiunea a III-a

Acesul la educatie

ART. 15

(1) Constituie contravenție, conform prezentei ordonante, refuzarea accesului unei persoane sau al unui grup de persoane la sistemul de educație de stat sau privat, la orice formă, grad și nivel, datorită apartenenței acesteia/acestui la o rasă, naționalitate, etnie, religie,

categorie sociala sau la o categorie defavorizata, respectiv datorita convingerilor, varstei, sexului sau orientarii sexuale a persoanelor in cauza.

(2) Prevederile alineatului precedent se aplica tuturor fazelor sau la etapelor din sistemul educational, inclusiv la admiterea sau la inscrierea in unitatile ori institutiile de invatamant si la evaluarea ori examinarea cunostintelor.

(3) Constituie contraventie, conform prezentei ordonante, solicitarea unor declaratii doveditoare a apartenentei acelei persoane sau acelui grup la etnia respectiva, care sa conditioneze accesul unei persoane sau al unui grup de persoane la educatie in limba materna. Exceptie face situatia in care in invatamantul liceal si universitar candidatii concureaza pe locuri special acordate pentru o anumita minoritate si se impune dovedirea, printr-un act din partea unei organizatii legal constituite a minoritatii respective, a apartenentei la aceasta minoritate.

(4) Prevederile alin. (1), (2) si (3) nu pot fi interpretate in sensul restrangerii dreptului unitatii ori institutiei de invatamant de a refuza inscrierea sau admiterea unei persoane ale carei cunostinte si/sau rezultate anterioare nu corespund standardelor sau conditiilor de inscriere cerute pentru accesul in institutia respectiva, atat timp cat refuzul nu este determinat de apartenenta persoanei in cauza la o rasa, nationalitate, etnie, religie, categorie sociala sau la o categorie defavorizata, respectiv datorita convingerilor, varstei, sexului sau orientarii sexuale a acesteia.

(5) Prevederile alin. (1) si (2) nu pot fi interpretate in sensul restrangerii dreptului unitatii ori institutiei de invatamant pentru pregatirea personalului de cult de a refuza inscrierea unei persoane al carei statut confesional nu corespunde conditiilor stabilite pentru accesul in institutia respectiva.

(6) Constituie contraventie, conform prezentei ordonante, orice ingradiri pe criteriile de apartenenta la o rasa, nationalitate, etnie, religie, categorie sociala sau la o categorie defavorizata in procesul de infiintare si de acreditare a institutiilor de invatamant infiintate in cadrul legislativ in vigoare.

Sectiunea a IV-a

Libertatea de circulatie, dreptul la libera alegere a domiciliului si accesul in locurile publice

ART. 16

(1) Constituie contraventie, conform prezentei ordonante, orice actiuni constand in amenintari, constrangeri, folosirea fortei sau orice alte mijloace de asimilare, stramutare sau colonizare de persoane, in scopul modificarii compozitiei etnice, rasiale sau sociale a unei zone a tarii sau a unei localitati.

(2) Constituie contraventie, conform prezentei ordonante, orice comportament constand in determinarea parasirii domiciliului, in deportare sau in ingreunarea conditiilor de viata si de trai cu scopul de a se ajunge la renuntarea la domiciliul traditional al unei persoane sau al unui grup de persoane apartinand unei rase, nationalitati, etnii sau religii, respectiv al unei comunitati, fara acordul acestora.

Constituie o incalcare a prevederilor prezentei ordonante atat obligarea unui grup de persoane apartinand unei minoritati nationale de a parasi localitatea, aria sau zonele in care locuieste, cat si obligarea unui grup de persoane apartinand majoritatii de a se stabili in localitati, arii sau zone locuite de o populatie apartinand minoritatilor nationale.

ART. 17

(1) Constituie contraventie, conform prezentei ordonante, orice comportament care are ca scop mutarea sau alungarea unei persoane sau a unui grup de persoane dintr-un cartier sau dintr-un imobil, datorita apartenentei acesteia/acestui la o rasa, nationalitate, etnie, religie, categorie sociala sau la o categorie defavorizata, respectiv datorita convingerilor, varstei, sexului sau orientarii sexuale a persoanelor in cauza.

(2) Prevederea alin. (1) nu poate fi interpretata in sensul restrangerii dreptului autoritatilor de punere in aplicare a planurilor de sistematizare si amenajare a teritoriului, atat timp cat mutarea se face in conditiile legii, iar masura luata nu este determinata de apartenenta persoanei sau grupului de persoane in cauza la o rasa, nationalitate, etnie, religie,

categorie sociala sau la o categorie defavorizata, respectiv datorita convingerilor, varstei, sexului sau orientarii sexuale a acesteia/acestora.

ART. 18

Constituie contravenție, conform prezentei ordonante, interzicerea accesului unei persoane sau al unui grup de persoane in locurile publice, datorita apartenentei acesteia/acestui la o rasa, nationalitate, etnie, religie, categorie sociala sau la o alta categorie defavorizata, respectiv datorita convingerilor, varstei, sexului sau orientarii sexuale a persoanelor in cauza.

Sectiunea a V-a

Dreptul la demnitatea personala

ART. 19

Constituie contravenție, conform prezentei ordonante, daca fapta nu intra sub incidenta legii penale, orice comportament manifestat in public, avand caracter de propaganda nationalist-sovina, de instigare la ura rasiala sau nationala, ori acel comportament care are ca scop sau vizeaza atingerea demnitatii sau crearea unei atmosfere intimidante, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, indreptat impotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunitati si legat de apartenenta acesteia/acestui la o rasa, nationalitate, etnie, religie, categorie sociala sau categorie defavorizata, ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuala a acestuia/acesteia.

CAP. 3

Sanctiuni

ART. 20

(1) Contravențiile prevazute la art. 5-8, 10-14, art. 15 alin. (1), (2), (3), (6), art. 16, art. 17 alin. (1), art. 18 si 19 din prezenta ordonanta se sanctioneaza cu amenda intre 500.000 lei si 10.000.000 lei, daca discriminarea vizeaza o persoana fizica, respectiv cu amenda intre 1.000.000 lei si 20.000.000 lei, daca discriminarea vizeaza un grup de persoane sau o comunitate.

(2) Sanctiunile se aplica și persoanelor juridice.

(3) Constatarea și sancționarea contravențiilor prevăzute la cap. II din prezenta ordonanță se fac de către membrii Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.

Dispozițiile Legii nr. 32/1968 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare, se aplica în mod corespunzător.

(4) Actualizarea cuantumului amenzilor prevăzute în prezenta ordonanță se va face în conformitate cu prevederile art. 7 1 din Legea nr. 32/1968 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare.

ART. 21

(1) În toate cazurile de discriminare prevăzute în prezenta ordonanță persoanele discriminate au dreptul să pretindă despăgubiri proporționale cu prejudiciul suferit, precum și restabilirea situației anterioare discriminării sau anularea situației create prin discriminare, potrivit dreptului comun.

(2) Cererea de despăgubire este scutită de taxa judiciară de timbru.

(3) La cerere, instanța poate dispune retragerea, de către autoritățile emitente, a autorizației de funcționare a persoanelor juridice care, printr-o acțiune discriminatorie, cauzează un prejudiciu semnificativ sau care, deși cauzează un prejudiciu redus, încalca în mod repetat prevederile prezentei ordonanțe.

ART. 22

(1) Organizațiile neguvernamentale care au ca scop protecția drepturilor omului au calitate procesuală activă în cazul în care discriminarea se manifestă în domeniul lor de activitate și aduce atingere unei comunități sau unui grup de persoane.

(2) Organizațiile prevăzute la alin. (1) au calitate procesuală activă și în cazul în care discriminarea aduce atingere unei persoane fizice, dacă aceasta din urmă mandatează organizația în acest sens.

CAP. 4

Dispoziții finale

ART. 23

(1) În termen de 60 de zile de la data publicării prezentei ordonanțe în Monitorul Oficial al României, Partea I, se constituie Consiliul Național

Combaterea discriminării în România

---

pentru Combaterea Discriminării, organ de specialitate al administrației publice centrale, în subordinea Guvernului.

(2) Structura organizatorică și celelalte atribuții ale Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării vor fi reglementate prin hotărâre a Guvernului.

ART. 24

Prezenta ordonanță intră în vigoare în termen de 60 de zile de la data publicării ei în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PRIM-MINISTRU MUGUR CONSTANTIN ISARESCU

Contrasemnează:

Ministru delegat pe lângă primul-ministru pentru minoritățile naționale,
Eckstein Kovacs Peter

Ministrul muncii și protecției sociale,
Smaranda Dobrescu

Ministru de stat, ministrul sănătății,
Hajdu Gabor

Ministrul educației naționale
Adrian Miroiu,
secretar de stat

Ministrul finanțelor,
Decebal Traian Remes

Ministrul funcției publice,
Ioan Onisei,
secretar de stat

**LEGE nr. 48 din 16 ianuarie 2002
pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 137/2000 privind
prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**

EMITENT: PARLAMENTUL

PUBLICAT ÎN: MONITORUL OFICIAL nr. 69 din 31 ianuarie 2002

Parlamentul României adopta prezenta lege.

ARTICOL UNIC

Se aproba Ordonanța Guvernului nr. 137 din 31 august 2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, adoptată în temeiul art. 1 lit. S pct. 2 din Legea nr. 125/2000 privind abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe și publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 431 din 2 septembrie 2000, cu următoarele modificări și completări:

1. Articolul 1 va avea următorul cuprins:

"Art. 1. - (1) În România, stat de drept, democratic și social, demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane reprezintă valori supreme și sunt garantate lege.

(2) Principiul egalității între cetățeni, al excluderii privilegiilor și discriminării sunt garantate în special în exercitarea următoarelor drepturi:

a) dreptul la un tratament egal în fața instanțelor judecătorești și a oricărui alt organ jurisdicțional;

b) dreptul la securitatea persoanei și la obținerea protecției statului împotriva violențelor sau maltrătarilor din partea oricărui individ, grup sau instituție;

c) drepturile politice, și anume drepturile electorale, dreptul de a participa la viața publică și de a avea acces la funcții și demnități publice;

d) drepturile civile, în special:

(i) dreptul la liberă circulație și la alegerea reședinței;

- (ii) dreptul de a părăsi țara și de a se întoarce în țară;
  - (iii) dreptul de a obține și de a renunța la cetățenia română;
  - (iv) dreptul de a se căsători și de a-și alege partenerul;
  - (v) dreptul de proprietate;
  - (vi) dreptul la moștenire;
  - (vii) dreptul la libertatea de gândire, conștiință și religie;
  - (viii) dreptul la libertatea de opinie și de exprimare;
  - (ix) dreptul la libertatea de întrunire și de asociere;
  - (x) dreptul de petiționare;
  - e) drepturile economice, sociale și culturale, în special:
    - (i) dreptul la muncă, la liberă alegere a ocupației, la condiții de muncă echitabile și satisfăcătoare, la protecția împotriva somajului, la un salariu egal pentru muncă egală, la o remunerație echitabilă și satisfăcătoare;
    - (ii) dreptul de a înființa sindicate și de a se afilia unor sindicate;
    - (iii) dreptul la locuință;
    - (iv) dreptul la sănătate, la îngrijire medicală, la securitate socială și la servicii sociale;
    - (v) dreptul la educație și la pregătire profesională;
    - (vi) dreptul de a lua parte, în condiții de egalitate, la activități culturale și sportive;
  - f) dreptul de acces la toate locurile și serviciile destinate folosinței publice.
- (3) Exercițierea drepturilor enunțate în cuprinsul prezentului articol privește persoanele aflate în situații comparabile.
- (4) Orice persoană fizică sau juridică are obligația să respecte principiile enunțate la alin. (2)."
2. Alineatul (3) al articolului 2 se abrogă.
3. La articolul 2 alineatul (5), literele a) și b) vor avea următorul cuprins:
- "a) instituirea unor măsuri speciale, în vederea protecției persoanelor aflate în minoritate, atunci când acestea nu se bucură de egalitatea șanselor;

b) sanctionarea comportamentului discriminatoriu prevazut in dispozitiile alin. (2)."

4. La articolul 3, literele a) si b) vor avea urmatorul cuprins:

"a) conditiile de incadrare in munca, criteriile si conditiile de recrutare, selectare si promovare, accesul la toate formele si nivelurile de orientare, formare si perfectionare profesionala;

b) protectia si securitatea sociala;"

5. La articolul 3, dupa litera f) se introduce litera g) cu urmatorul cuprins:

"g) alte domenii ale vietii sociale."

6. Articolul 4 va avea urmatorul cuprins:

"Art. 4. - In intelesul prezentei ordonante, categorie defavorizata este acea categorie de persoane care fie se afla pe o pozitie de inegalitate in raport cu majoritatea cetatenilor din cauza originii sociale ori a unui handicap, fie se confrunta cu un comportament de respingere si marginalizare generat de cauze specifice, cum ar fi o boala cronica necontagioasa ori infectarea HIV, statutul de refugiat sau azilant."

7. Articolul 5 va avea urmatorul cuprins:

"Art. 5. - Constituie contraventie, conform prezentei ordonante, conditionarea participarii la o activitate economica a unei persoane ori a alegerii sau exercitarii libere a unei profesii de apartenenta sa la o anumita rasa, nationalitate, etnie, religie, categorie sociala, respectiv de convingerile, de sexul sau orientarea sexuala, de varsta sau de apartenenta sa la o categorie defavorizata."

8. La articolul 6, partea introductiva si litera c) vor avea urmatorul cuprins:

"Art. 6. - Constituie contraventie, conform prezentei ordonante, discriminarea unei persoane pentru motivul ca apartine unei anumite rase, nationalitati, etnii, religii, categorii sociale sau unei categorii defavorizate, respectiv din cauza convingerilor, varstei, sexului sau orientarii sexuale a acesteia, intr-un raport de munca si protectie sociala, cu exceptia cazurilor prevazute de lege, manifestata in urmatoarele domenii:

.....

c) acordarea altor drepturi sociale decât cele reprezentând salariul;"

9. Articolul 7 va avea următorul cuprins:

"Art. 7. - (1) Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, refuzul unei persoane fizice sau juridice de a angaja în munca o persoană pentru motivul că aceasta aparține unei anumite rase, naționalități, etniei, religii, categoriei sociale sau unei categorii defavorizate ori din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a acesteia, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

(2) Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, condiționarea ocupării unui post prin anunț sau concurs, lansat de angajator ori de reprezentantul acestuia, de apartenența la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, de vârstă, de sexul sau orientarea sexuală, respectiv de convingerile candidaților, cu excepția situației prevăzute la art. 2 alin. (4).

(3) Persoanele fizice și juridice cu atribuții în medierea și repartizarea în munca vor aplica un tratament egal tuturor celor aflați în căutarea unui loc de muncă, vor asigura tuturor persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă accesul liber și egal la consultarea cererii și ofertei de pe piața muncii, la consultanța cu privire la posibilitățile de ocupare a unui loc de muncă și de obținere a unei calificări și vor refuza sprijinirea cererilor discriminatorii ale angajaților. Angajatorii vor asigura confidențialitatea datelor privitoare la rasă, naționalitatea, etnia, religia, sexul, orientarea sexuală sau a altor date cu caracter privat care privesc persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă."

10. Articolul 8 va avea următorul cuprins:

"Art. 8. - Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, discriminarea angajaților de către angajatori, în raport cu prestațiile sociale acordate, din cauza apartenenței angajaților la o anumită rasă, naționalitate, origine etnică, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori pe baza vârstei, sexului, orientării sexuale sau convingerilor promovate de ei."

11. Articolul 10 va avea urmatorul cuprins:

"Art. 10. - Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intra sub incidența legii penale, discriminarea unei persoane fizice, a unui grup de persoane din cauza apartenenței acestora ori a persoanelor care administrează persoana juridică la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauza prin:

a) refuzarea acordării serviciilor publice administrative și juridice;

b) refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la serviciile de sănătate publică - alegerea medicului de familie, asistenta medicală, asigurările de sănătate, serviciile de urgență sau alte servicii de sănătate;

c) refuzul de a vinde sau de a închiria un teren sau imobil cu destinație de locuință;

d) refuzul de a acorda un credit bancar sau de a încheia orice alt tip de contract;

e) refuzarea accesului unei persoane sau a unui grup de persoane la serviciile oferite de teatre, cinematografe, biblioteci, muzee și expoziții;

f) refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la serviciile oferite de magazine, hoteluri, restaurante, baruri, discoteci sau de orice alți prestatori de servicii, indiferent dacă sunt în proprietate privată sau publică;

g) refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la serviciile oferite de companiile de transport în comun - prin avion, vapor, tren, metrou, autobuz, troleibuz, tramvai, taxi sau prin alte mijloace;

h) refuzarea acordării pentru o persoană sau un grup de persoane a unor drepturi sau facilități."

12. Articolele 11-14 se abrogă.

13. La articolul 15, alineatele (1), (3), (4) și (6) vor avea următorul cuprins:

"Art. 15. - (1) Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la sistemul

Combaterea discriminării în România

---

de educatie de stat sau privat, la orice forma, grad si nivel, din cauza apartenentei acestora la o anumita rasa, nationalitate, etnie, religie, categorie sociala sau la o categorie defavorizata, respectiv din cauza convingerilor, varstei, sexului sau orientarii sexuale a persoanelor in cauza.

.....

(3) Constituie contraventie, conform prezentei ordonante, solicitarea unor declaratii doveditoare a apartenentei acelei persoane sau acelui grup la o anumita etnie, care sa conditioneze accesul unei persoane sau unui grup de persoane la educatie in limba materna. Exceptie face situatia in care in invatamantul liceal si universitar candidatii concureaza pe locuri special acordate pentru o anumita minoritate si se impune dovedirea, printr-un act din partea unei organizatii legal constituite a minoritatii respective, a apartenentei la aceasta minoritate.

(4) Prevederile alin. (1)-(3) nu pot fi interpretate in sensul restrangerii dreptului unitatii ori institutiei de invatamant de a refuza inscrierea sau admiterea unei persoane ale carei cunostinte ori rezultate anterioare nu corespund standardelor sau conditiilor de inscriere cerute pentru accesul in institutia respectiva, atat timp cat refuzul nu este determinat de apartenenta persoanei in cauza la o anumita rasa, nationalitate, etnie, religie, categorie sociala sau la o categorie defavorizata, respectiv din cauza convingerilor, varstei, sexului sau orientarii sexuale a acesteia.

.....

(6) Constituie contraventie, conform prezentei ordonante, orice ingradiri pe criteriile de apartenenta la o anumita rasa, nationalitate, etnie, religie, categorie sociala sau la o categorie defavorizata in procesul de infiintare si de acreditare a institutiilor de invatamant infiintate in cadrul legislativ in vigoare."

14. La articolul 16, alineatul (2) va avea urmatorul cuprins:

"(2) Constituie contraventie, conform prezentei ordonante, orice comportament constand in determinarea parasirii domiciliului, in deportare sau in ingreunarea conditiilor de viata si de trai cu scopul de a se ajunge la renuntarea la domiciliul traditional al unei persoane sau al unui grup de persoane apartinand unei anumite rase, nationalitati, etnii

sau religii, respectiv al unei comunitati, fara acordul acestora. Constituie o incalcare a prevederilor prezentei ordonante atat obligarea unui grup de persoane aflate in minoritate de a parasi localitatea, aria sau zonele in care locuieste, cat si obligarea unui grup de persoane apartinand majoritatii de a se stabili in localitati, arii sau zone locuite de o populatie apartinand minoritatilor nationale."

15. Articolul 17 va avea urmatorul cuprins:

"Art. 17. - (1) Constituie contraventie, conform prezentei ordonante, orice comportament care are ca scop mutarea sau alungarea unei persoane sau unui grup de persoane dintr-un cartier sau dintr-un imobil din cauza apartenentei acestuia la o anumita rasa, nationalitate, etnie, religie, categorie sociala sau la o categorie defavorizata, respectiv din cauza convingerilor, varstei, sexului sau orientarii sexuale a persoanelor in cauza.

(2) Prevederea alin. (1) nu poate fi interpretata in sensul restrangerii dreptului autoritatilor de punere in aplicare a planurilor de sistematizare si amenajare a teritoriului, atat timp cat mutarea se face in conditiile legii, iar masura luata nu este determinata de apartenenta persoanei sau a grupului de persoane in cauza la o anumita rasa, nationalitate, etnie, religie, categorie sociala sau la o categorie defavorizata, respectiv din cauza convingerilor, varstei, sexului sau orientarii sexuale a acestora."

16. Articolul 18 va avea urmatorul cuprins:

"Art. 18. - Constituie contraventie, conform prezentei ordonante, interzicerea accesului unei persoane sau al unui grup de persoane in locurile publice din cauza apartenentei acestora la o anumita rasa, nationalitate, etnie, religie, categorie sociala sau la oricare alta categorie defavorizata, respectiv din cauza convingerilor, varstei, sexului sau orientarii sexuale a persoanelor in cauza."

17. Articolul 19 va avea urmatorul cuprins:

"Art. 19. - Constituie contraventie, conform prezentei ordonante, daca fapta nu intra sub incidenta legii penale, orice comportament manifestat in public, avand caracter de propaganda nationalist-sovina, de instigare la ura rasiala sau nationala, ori acel comportament care are ca scop sau vizeaza atingerea demnitatii ori crearea unei atmosfere de intimidare,

ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia."

18. La articolul 20, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

"Art. 20. - (1) Contravențiile prevăzute la art. 5-8, art. 10, art. 15 alin. (1)-(3) și alin. (6), art. 16, art. 17 alin. (1), art. 18 și 19 se sancționează cu amendă între 1.000.000 lei și 10.000.000 lei, dacă discriminarea vizează o persoană fizică, respectiv cu amendă între 2.000.000 lei și 20.000.000 lei, dacă discriminarea vizează un grup de persoane."

Această lege a fost adoptată de Camera Deputaților în ședința din 18 decembrie 2001, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (2) din Constituția României.

**PRESEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR
VALER DORNEANU**

Această lege a fost adoptată de Senat în ședința din 20 decembrie 2001, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (2) din Constituția României.

**PRESEDINTELE SENATULUI
NICOLAE VACAROIU**

**ORDONANTA nr. 77 din 28 august 2003
pentru modificarea si completarea Ordonantei Guvernului nr.
137/2000 privind prevenirea si sanctionarea tuturor formelor de
discriminare**

EMITENT: GUVERNUL

PUBLICAT IN: MONITORUL OFICIAL nr. 619 din 30 august 2003

In temeiul art. 107 din Constitutie si al art. 1 pct. III.11 din Legea nr. 279/2003 privind abilitarea Guvernului de a emite ordonante,

Guvernul Romaniei adopta prezenta ordonanta.

ART. I

Ordonanta Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea si sanctionarea tuturor formelor de discriminare, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 431 din 2 septembrie 2000, aprobata cu modificari si completari prin Legea nr. 48/2002, se modifica si se completeaza dupa cum urmeaza:

1. Articolul 2 va avea urmatorul cuprins:

"Art. 2. - (1) Potrivit prezentei ordonante, prin discriminare se intelege orice deosebire, excludere, restrictie sau preferinta, pe baza de rasa, nationalitate, etnie, limba, religie, categorie sociala, convingeri, gen, orientare sexuala, varsta, dizabilitate, boala cronica necontagioasa, infectarea HIV ori apartenenta la o categorie defavorizata care are ca scop sau efect restrangerea ori inlaturarea recunoasterii, folosintei sau exercitarii, in conditii de egalitate, a drepturilor omului si a libertatilor fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, in domeniul politic, economic, social si cultural sau in orice alte domenii ale vietii publice.

(2) Sunt discriminatorii, potrivit prezentei ordonante, prevederile, criteriile sau practicile aparent neutre care dezavantajeaza anumite persoane, pe baza criteriilor prevazute la alin. (1), fata de alte persoane, in afara cazului in care aceste prevederi, criterii sau practici sunt

justificate obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluși scop sunt adecvate și necesare.

(3) Orice comportament activ ori pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană, un grup de persoane sau o comunitate față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe, dacă nu intră sub incidența legii penale.

(4) Orice deosebire, excludere, restricție sau preferință bazată pe două sau mai multe criterii prevăzute la alin. (1) constituie circumstanța agravantă la stabilirea răspunderii contravenționale dacă una sau mai multe dintre componentele acesteia nu intră sub incidența legii penale.

(5) Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, orice tratament advers venit ca reacție la o plângere cu privire la încălcarea principiului tratamentului egal și al nediscriminării.

(6) Prevederile prezentei ordonanțe nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului la liberă exprimare, a dreptului la opinie și a dreptului la informație.

(7) Măsurile luate de autoritățile publice sau de persoanele juridice de drept privat în favoarea unei persoane, unui grup de persoane sau a unei comunități, vizând asigurarea dezvoltării lor firești și realizarea efectivă a egalității de șanse a acestora în raport cu celelalte persoane, grupuri de persoane sau comunități, precum și măsurile pozitive ce vizează protecția grupurilor defavorizate nu constituie discriminare în sensul prezentei ordonanțe.

(8) În înțelesul prezentei ordonanțe eliminarea tuturor formelor de discriminare se realizează prin:

a) prevenirea oricăror fapte de discriminare, prin instituirea unor măsuri speciale, inclusiv a unor acțiuni afirmative, în vederea protecției persoanelor defavorizate care nu se bucură de egalitatea șanselor;

b) mediere prin soluționarea pe cale amiabilă a conflictelor apărute în urma săvârșirii unor acte/fapte de discriminare;

c) sancționarea comportamentului discriminatoriu prevăzut în dispozițiile alin. (1)-(5)."

2. Articolul 4 va avea urmatorul cuprins:

"Art. 4. - In intelesul prezentei ordonante, categorie defavorizata este acea categorie de persoane care fie se afla pe o pozitie de inegalitate in raport cu majoritatea cetatenilor datorita diferentelor identitare fata de majoritate, fie se confrunta cu un comportament de respingere si marginalizare."

3. Articolul 9 va avea urmatorul cuprins:

"Art. 9. - Prevederile art. 5-8 nu pot fi interpretate in sensul restrangerii dreptului angajatorului de a refuza angajarea unei persoane care nu corespunde cerintelor ocupationale in domeniul respectiv, atat timp cat refuzul nu constituie un act de discriminare in sensul prezentei ordonante, iar aceste masuri sunt justificate obiectiv de un scop legitim si metodele de atingere a acelui scop sunt adecvate si necesare."

4. Literele c), d), e), f) si g) ale articolului 10 vor avea urmatorul cuprins:

"c) refuzul de a vinde sau de a inchiria un teren sau imobil cu destinatie de locuinta, cu exceptia situatiei in care aceasta restrangere este justificata obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a acelui scop sunt adecvate si necesare;

d) refuzul de a acorda un credit bancar sau de a incheia orice alt tip de contract, cu exceptia situatiei in care aceasta restrangere este justificata obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a acelui scop sunt adecvate si necesare;

e) refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la serviciile oferite de teatre, cinematografe, biblioteci, muzee si expozitii, cu exceptia situatiei in care aceasta restrangere este justificata obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a acelui scop sunt adecvate si necesare;

f) refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la serviciile oferite de magazine, hoteluri, restaurante, baruri, discoteci sau de orice alti prestatori de servicii, indiferent daca sunt in proprietate privata ori publica, cu exceptia situatiei in care aceasta restrangere este justificata obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a acelui scop sunt adecvate si necesare;

Combaterea discriminării în România

---

g) refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la serviciile oferite de companiile de transport în comun - prin avion, vapor, tren, metrou, autobuz, troleibuz, tramvai, taxi sau prin alte mijloace -, cu excepția situației în care aceasta restrângere este justificată obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a acelui scop sunt adecvate și necesare;"

5. La capitolul II, după articolul 19 se introduce secțiunea a VI-a "Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării" cu următorul cuprins:

"Art. 19¹. - Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării este autoritatea națională care investighează și sancționează contravențional faptele sau actele de discriminare prevăzute în prezenta ordonanță.

Art. 19². - În exercitarea atribuțiilor sale, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării își desfășoară activitatea în mod independent, fără ca aceasta să fie îngradită sau influențată de către alte instituții ori autorități publice.

Art. 19³. - Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării este responsabil cu aplicarea și controlul respectării prevederilor prezentei ordonanțe în domeniul său de activitate, precum și în ceea ce privește armonizarea dispozițiilor din cuprinsul actelor normative sau administrative care contravin principiului nediscriminării.

Art. 19⁴. - În vederea combaterii faptelor de discriminare, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării își exercită atribuțiile în următoarele domenii:

- a) prevenirea faptelor de discriminare;
- b) medierea faptelor de discriminare;
- c) investigarea, constatarea și sancționarea faptelor de discriminare;
- d) monitorizarea cazurilor de discriminare;
- e) acordarea de asistență de specialitate victimelor discriminării."

6. Alineatul (1) al articolului 20 va avea următorul cuprins:

"Art. 20. - (1) Contravențiile prevăzute la art. 5-8, 10, art. 15 alin. (1), (3) și (6), art. 16, art. 17 alin. (1), art. 18 și 19 se sancționează cu amendă între 2.000.000 lei și 20.000.000 lei, dacă discriminarea vizează

o persoana fizica, respectiv cu amenda intre 4.000.000 lei si 40.000.000 lei, daca discriminarea vizeaza un grup de persoane sau o comunitate."

7. Alineatul (3) al articolului 20 va avea urmatorul cuprins:

"(3) Dispozitiile prezentei ordonante se completeaza cu prevederile Ordonantei Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobata cu modificari si completari prin Legea nr. 180/2002."

8. Alineatul (4) al articolului 20 va avea urmatorul cuprins:

"(4) Actualizarea cuantumului amenzilor prevazute in prezenta ordonanta se va face prin hotarari ale Guvernului."

9. La articolul 20, dupa alineatul (4) se introduc alineatele (5) si (6) cu urmatorul cuprins:

"(5) La cererea agentilor constatatori, reprezentantii legali ai autoritatilor si institutiilor publice si ai agentilor economici supusi controlului, precum si persoanele fizice au obligatia, in conditiile legii:

a) sa puna la dispozitie orice act care ar putea ajuta la clarificarea obiectivului controlului;

b) sa dea informatii si explicatii verbale si in scris, dupa caz, in legatura cu problemele care formeaza obiectul controlului;

c) sa elibereze copiile documentelor solicitate;

d) sa asigure sprijinul si conditiile necesare bunei desfasurari a controlului si sa-si dea concursul pentru clarificarea constatarilor.

(6) Nerespectarea obligatiilor prevazute la alin. (5) constituie contravenție si se sanctioneaza cu amenda intre 2.000.000 lei si 10.000.000 lei."

10. La capitolul IV, dupa articolul 24 se introduce articolul 25 cu urmatorul cuprins:

"Art. 25. - La data intrarii in vigoare a prezentei ordonante se abroga orice alte dispozitii contrare."

ART. II

Ordonanta Guvernului nr. 137/2000, aprobata cu modificari si completari prin Legea nr. 48/2002 si cu cele aduse prin prezenta ordonanta, va fi republicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I,

dupa aprobarea prezentei ordonante in Parlament, dandu-se articolelor o noua numerotare.

**PRIM-MINISTRU
ADRIAN NASTASE**

Contrasemneaza:

Presedintele Consiliului National pentru Combaterea Discriminarii,
Cristian Jura

Ministrul pentru coordonarea Secretariatului General al Guvernului,
Petru Serban Mihailescu

Ministrul finantelor publice,
Gheorghe Gherghina,
secretar de stat

Ministrul integrarii europene,
Hildegard Carola Puwak

*Bucuresti, 28 august 2003.
Nr. 77.*

**LEGE nr. 27 din 5 martie 2004
privind aprobarea Ordonantei Guvernului nr. 77/2003 pentru
modificarea și completarea Ordonantei Guvernului nr. 137/2000
privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**

EMITENT: PARLAMENTUL

PUBLICAT IN: MONITORUL OFICIAL nr. 216 din 11 martie 2004

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

ARTICOL UNIC

Se aprobă Ordonanța Guvernului nr. 77 din 28 august 2003 pentru modificarea și completarea Ordonantei Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, adoptată în temeiul art. 1 pct. III. 11 din Legea nr. 279/2003 privind abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe și publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 619 din 30 august 2003, cu următoarele modificări și completări:

1. La articolul I punctul 1, alineatul (1) al articolului 2 va avea următorul cuprins:

"Art. 2 - (1) Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe baza de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV sau apartenență la o categorie defavorizată, care are ca scop sau efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice."

2. La articolul I punctul 1, după alineatul (1) al articolului 2 se introduce un nou alineat, alineatul (1¹), cu următorul cuprins:

"(1¹) Dispoziția de a discrimina persoanele pe oricare dintre temeiurile prevăzute la alin. (1) este considerată discriminare în înțelesul prezentei ordonanțe."

3. La articolul I punctul 1, după alineatul (3) al articolului 2 se introduce un nou alineat, alineatul (3¹), cu următorul cuprins:

"(3¹) Constituie hartuire și se sancționează contravențional orice comportament pe criteriu de rasă, naționalitate, etnie, limba, religie, categorie socială, convingeri, gen, orientare sexuală, apartenența la o categorie defavorizată, vârstă, handicap, statut de refugiat ori azilant sau orice alt criteriu care duce la crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant ori ofensiv."

4. La articolul I punctul 1, alineatul (5) al articolului 2 va avea următorul cuprins:

"(5) Constituie victimizare și se sancționează contravențional conform prezentei ordonanțe orice tratament advers, venit ca reacție la o plângere sau acțiune în justiție cu privire la încălcarea principiului tratamentului egal și al nediscriminării."

5. La articolul I punctul 6, alineatul (1) al articolului 20 va avea următorul cuprins:

"Art. 20 - (1) Contravențiile prevăzute la art. 5-8, art. 10, art. 15 alin. (1), (3) și (6), art. 16, art. 17 alin. (1), art. 18 și 19 se sancționează cu amendă de la 2.000.000 lei la 20.000.000 lei, dacă discriminarea vizează o persoană fizică, respectiv cu amendă de la 4.000.000 lei la 40.000.000 lei, dacă discriminarea vizează un grup de persoane sau o comunitate."

6. La articolul I punctul 7, alineatul (3) al articolului 20 va avea următorul cuprins:

"(3) Dispozițiile prezentei ordonanțe se completează cu prevederile Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările ulterioare."

7. La articolul I punctul 8, alineatul (4) al articolului 20 se abrogă.

8. La articolul I punctul 9, alineatul (6) al articolului 20 va avea următorul cuprins:

"(6) Nerespectarea obligațiilor prevăzute la alin. (5) constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 2.000.000 lei la 10.000.000 lei."

9. La articolul I, după punctul 9 se introduc trei puncte noi, punctele 9¹ -9³ , cu următorul cuprins:

9¹ . La articolul 21, după alineatul (3) se introduce un nou alineat, alineatul (4), cu următorul cuprins:

<(4) Dovada discriminării se poate face prin orice mijloc de proba, inclusiv înregistrări audio și video.>

9² . Articolul 22 va avea următorul cuprins:

<Art. 22 - (1) Organizațiile neguvernamentale care au ca scop protecția drepturilor omului sau care au interes legitim în combaterea discriminării au calitate procesuală activă în cazul în care discriminarea se manifestă în domeniul lor de activitate și aduce atingere unei comunități sau unui grup de persoane.

(2) Organizațiile prevăzute la alin. (1) au calitate procesuală activă și în cazul în care discriminarea aduce atingere unei persoane fizice, la cererea acesteia din urmă.>

9³ . Titlul capitolului III va avea următorul cuprins:

<CAPITOLUL III

Dispoziții procedurale și sancțiuni>"

Această lege a fost adoptată de Senat în ședința din 16 februarie 2004, cu respectarea prevederilor art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

**PRESEDINTELE SENATULUI,
RADU VASILE**

Această lege a fost adoptată de Camera Deputaților în ședința din 17 februarie 2004, cu respectarea prevederilor art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

**PRESEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR
VALER DORNEANU**

**HOTARARE nr. 1.194 din 27 noiembrie 2001
privind organizarea si functionarea Consiliului National pentru
Combaterea Discriminarii**

EMITENT: GUVERNUL

PUBLICAT IN: MONITORUL OFICIAL nr. 792 din 12 decembrie
2001

In temeiul prevederilor art. 107 din Constitutia Romaniei si ale art. 23 din Ordonanta Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea si sanctionarea tuturor formelor de discriminare,

Guvernul Romaniei adopta prezenta hotarare.

ART. 1

(1) Consiliul National pentru Combaterea Discriminarii, denumit in continuare Consiliul, constituit in conformitate cu prevederile Ordonantei Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea si sanctionarea tuturor formelor de discriminare, se organizeaza si functioneaza ca organ de specialitate al administratiei publice centrale, cu personalitate juridica, in subordinea Guvernului.

(2) Consiliul are rolul de a implementa principiul egalitatii intre cetateni, prevazut in Constitutia Romaniei, in legislatia interna in vigoare si in documentele internationale la care Romania este parte.

(3) In exercitarea atributiilor sale Consiliul isi desfasoara activitatea in mod independent, fara ca aceasta sa fie ingradita sau influentata de catre alte institutii sau autoritati publice.

ART. 2

(1) Pentru indeplinirea rolului prevazut la art. 1 Consiliul exercita urmatoarele atributii:

a) propune instituirea, in conditiile legii, a unor actiuni sau a unor masuri speciale pentru protectia persoanelor si categoriilor defavorizate care fie se afla pe o pozitie de inegalitate in raport cu majoritatea cetatenilor datorita originii sociale ori unui handicap, fie se confrunta cu

un comportament de respingere și marginalizare atunci când acestea nu se bucură de egalitatea șanselor;

b) propune Guvernului proiecte de acte normative în domeniul său de activitate;

c) avizează proiectele de acte normative care au ca obiect exercitarea drepturilor și a libertăților, în condiții de egalitate și nediscriminare;

d) colaborează cu autoritățile publice competente în vederea armonizării legislației interne cu normele internaționale în materia nediscriminării;

e) colaborează cu autoritățile publice, persoanele juridice și persoanele fizice pentru asigurarea prevenirii, sancționării și eliminării tuturor formelor de discriminare;

f) urmărește aplicarea și respectarea, de către autoritățile publice, persoanele juridice și persoanele fizice, a dispozițiilor normative ce privesc prevenirea, sancționarea și eliminarea tuturor formelor de discriminare;

g) primește petiții și sesizări privind încălcarea dispozițiilor normative referitoare la principiul egalității și nediscriminării, de la persoane fizice, organizații neguvernamentale care au ca scop protecția drepturilor omului, alte persoane juridice, instituții publice, le analizează, adoptă măsurile corespunzătoare și comunică răspunsul în termenul prevăzut de lege;

h) colaborează cu organizațiile neguvernamentale care au ca scop protecția drepturilor omului;

i) elaborează studii și cercetări privind respectarea principiului egalității și nediscriminării, pe care le prezintă Guvernului și le dă publicității;

j) editează publicații în materie;

k) constată și sancționează contravențiile prevăzute de Ordonanța Guvernului nr. 137/2000;

l) colaborează cu organizațiile similare și cu organizații neguvernamentale din domeniul drepturilor omului, din alte state, precum și cu organizațiile internaționale în materie.

(2) Consiliul exercita orice alte atribuții stabilite de Guvern sau de Parlament, prin acte normative, în vederea prevenirii, sancționării și eliminării tuturor formelor de discriminare.

ART. 3

(1) Consiliul este condus de Colegiul director, organ deliberativ.

(2) Colegiul director este compus din președinte și 6 membri.

ART. 4

(1) Președintele este numit și eliberat din funcție prin decizia primului-ministru, din rândul membrilor Colegiului director, propuși conform art. 5 alin. (2), (3) și (4). Președintele Colegiului director are rang de secretar de stat și este salarizat potrivit pct. 1 din anexa nr. III la Legea nr. 154/1998 privind sistemul de stabilire a salariilor de bază în sectorul bugetar și a indemnizațiilor pentru persoane care ocupă funcții de demnitate publică.

(2) Președintele Colegiului director reprezintă Consiliul în relațiile cu terții.

(3) Președintele Colegiului director este ordonator principal de credite.

(4) În cazul absenței sau imposibilității temporare de a exercita atribuțiile, președintele Colegiului director desemnează un membru în calitate de înlocuitor.

ART. 5

(1) Membrii Colegiului director sunt numiți și eliberați din funcție prin decizia primului-ministru și sunt asimilați, din punct de vedere al salarizării, directorului general din ministere.

(2) În vederea numirii membrilor Colegiului director Ministerul Informațiilor Publice, Ministerul Muncii și Solidarității Sociale, Ministerul Justiției, Ministerul Sănătății și Familiei, Ministerul Administrației Publice, Ministerul Educației și Cercetării și Ministerul de Interne prezintă primului-ministru câte trei propuneri, cu respectarea prevederilor alin. (4).

(3) Primul-ministru va numi câte un membru din rândul celor trei propuși de către fiecare dintre autoritățile publice prevăzute la alin. (2).

(4) Poate fi numit membru al Colegiului director orice cetățean român care îndeplinește următoarele condiții:

- a) este numai cetățean român cu domiciliul în România și are capacitate de exercițiu a drepturilor;
- b) este licențiat în drept;
- c) nu are antecedente penale și se bucură de o bună reputație;
- d) cunoaște limba română.

(5) La numirea membrilor Colegiului director se va avea în vedere și prezența unor persoane aparținând minorităților naționale sau categoriilor defavorizate.

(6) După numire membrii Colegiului director nu mai reprezintă autoritățile publice care au formulat propunerile privind numirea lor în funcție.

(7) Membrii Colegiului director sunt numiți pentru un mandat de 7 ani, care poate fi înnoit o singură dată.

(8) Atribuțiile membrilor Colegiului director sunt stabilite prin regulament adoptat de Colegiul director.

ART. 6

(1) Membrii Colegiului director pot fi eliberați din funcție de către primul-ministru numai în următoarele cazuri:

- a) demisie;
- b) expirarea mandatului;
- c) incapacitate de muncă, potrivit legii;
- d) dacă a fost condamnat definitiv pentru o faptă prevăzută de legea penală;
- e) dacă nu mai îndeplinește condițiile prevăzute la art. 5 alin. (4).

(2) În situația în care împotriva unui membru al Colegiului director se pune în mișcare acțiunea penală, acesta se consideră suspendat de drept din funcție până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești. În acest caz primul-ministru emite o decizie prin care se ia act de suspendarea membrului respectiv. Decizia se comunică de îndată persoanei în cauză. Dacă se constată nevinovăția membrului, suspendarea sa din funcție încetează, acesta fiind repus în toate

drepturile avute anterior suspendării, și i se vor achita drepturile banesti de care a fost lipsit.

(3) În situația prevăzută la alin. (1) lit. d) calitatea de membru încetează de drept pe data rămânării definitive a hotărârii de condamnare.

ART. 7

(1) Colegiul director lucrează valabil în prezența a cel puțin 4 membri.

(2) Colegiul director adoptă hotărâri, instrucțiuni și regulamente cu votul favorabil a cel puțin 4 membri.

(3) Președintele Colegiului director emite ordine cu caracter individual.

(4) Instrucțiunile și regulamentele cu caracter normativ se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

ART. 8

(1) Structura organizatorică a aparatului propriu al Consiliului este prevăzută în anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

(2) Numărul maxim de posturi pentru aparatul propriu al Consiliului este de 50.

(3) Pentru anul 2002 numărul maxim de posturi finanțat este de 30.

(4) Personalul necesar pentru fiecare compartiment din structura organizatorică se stabilește prin regulament adoptat de Colegiul director.

ART. 9

(1) Personalul de specialitate al Consiliului are calitatea de funcționar public, este salarizat potrivit Legii nr. 40/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și cap. I din anexa nr. I la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2000 privind sistemul de stabilire a salariilor de bază pentru personalul contractual din sectorul bugetar, și îndeplinește o funcție care implică exercitiul autorității de stat.

(2) Membrii Consiliului pot delega personalului de specialitate al Consiliului calitatea de agent constator și de organ care aplică sancțiunile pentru contravențiile stabilite prin Ordonanța Guvernului nr.

137/2000, având competențele prevăzute de Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor.

ART. 10

Cheltuielile curente și de capital necesare funcționării Consiliului se suportă integral de la bugetul de stat.

ART. 11

În termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri Guvernul va asigura spațiul necesar pentru sediul Consiliului.

**PRIM-MINISTRU
ADRIAN NASTASE**

Contrasemnează:

Ministrul informațiilor publice,
Vasile Dincu

Ministrul administrației publice,
Octav Cozmanca

Ministrul finanțelor publice,
Mihai Nicolae Tanasescu

Ministrul muncii și solidarității sociale,
Marian Sarbu